

UNIVERZITA JANA ÁMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalářské/prezenční studium

2009 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Markéta Jílková

Vznik a zánik politické strany v ČR

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. Věra Jirásková, CSc.

JAN AMOS KOMENSKÝ UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor / Full – Time Studies

2009 – 2012

BACHELOR THESIS

Markéta Jílková

Establishment and termination of political parties in the
Czech Republic

Prague 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

JUDr. Věra Jirásková, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Kladně dne 21. 2. 2012

Poděkování

Chtěla bych poděkovat JUDr. Věře Jiráskové CSc. za trpělivost, ochotu a rady, které mi ochotně poskytla při zpracování bakalářské práce.

Anotace

Tématem bakalářské práce je vznik a zánik politické strany v ČR. Práce pojednává o definicích z různých hledisek a od různých autorů. Součástí práce je funkce stran a jejich financování, které je zde zkoumáno jak z hlediska soukromého tak i státního. Jsou zde zkoumány ústavní základy politických stran, právní úprava vzniku strany, její zákonné podmínky a právní úprava zániku strany. Část práce se zabývá i důvody zániku strany a pozastavením její činnosti. Jako příklad zániku strany si uvedeme Dělnickou stranu a podrobně popíšeme její zánik. V praktické části se věnujeme občanské demokratické straně, kde se seznámíme s její historií, vznikem a vývojem strany do současnosti. Další praktickou částí je průzkum veřejného mínění pomocí dotazníku o politické informovanosti a přehledu z oblasti vzniku, existence a fungování politických stran. Práce vychází z právních norem, judikatury a je založena na odborných i neoborných člancích.

Klíčové pojmy

Demokracie, financování, judikatura, Listina základních práv a svobod, občan, politická strana, politické strany, soudní přezkum, stanovy, Ústava ČR, zánik politické strany

Annotation

The theme of this work is the emergence and disappearance of political parties in the country. The paper deals with the definitions from different perspectives and from different authors. The work function of the parties and their funding, which is examined in terms of both private and state. There are investigated the constitutional foundations of the political parties of the law, the legal requirements and legislation disbanded. Part of the thesis deals with the reasons for termination and the suspension of its activities. As an example we show the extinction of the Workers' Party and detailed description of its demise. In the practical part we Civic Democratic Party, where they learn about its history, the emergence and development to the present. Another practical part of the poll using a questionnaire on political parties. The work is based on legal standards, case law and is based on professional and unprofessional article.

Key words

citizen, Constitution of the Republic, Democracy, disappearance of political parties, funding, judicial review, jurisprudence, Political party, political partie, statutes, the emergence of political parties, The Charter of Fundamental Rights and Freedoms

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	
1. Politické strany a jejich role v moderním státě.....	10
1.1 Klasické definice	12
1.2 Moderní definice.....	13
1.3 Funkce politických stran.....	14
1.4 Typologie politických stran.....	15
1.5 Financování politických stran.....	17
1.5.1 Principy financování politických stran.....	17
1.5.2 Státní financování politických stran.....	18
1.5.2.1 Přímé financování	19
1.5.2.2 Nepřímé financování	20
1.5.3 Soukromé financování politických stran.....	21
2. Ústavní základy politických stran v ČR.....	24
2.1 Právní úprava a zákonné podmínky vzniku politické strany.....	25
2.2 Právní úprava zániku politické strany.....	28
2.2.1 Důvody zániku strany.....	28
2.2.2 Pozastavení činnosti strany.....	30
3. Dělnická strana.....	32
3.1 Rozpuštění Dělnické strany I.....	33
3.2 Rozpuštění Dělnické strany II.....	35
4. Soudní přezkum a judikatura ve věcech politických stran.....	41
PRAKTICKÁ ČÁST	
1. Historie - vznik a vývoj ODS.....	44
2. Průzkum veřejného mínění	50
ZÁVĚR	58
Seznam použité literatury a dalších pramenů.....	60
Seznam tabulek.....	63
Seznam použitých zkratk.....	64
Seznam příloh.....	65

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je vznik a zánik politické strany v České republice. Politickou stranu už definovalo mnoho autorů, některé definice jsou shodné a některé odlišné, ale žádná není považována za přesnou. V práci se pokusíme představit alespoň některé z definic politických stran a poukázat na rozdílnosti mezi nimi a mezi jednotlivými autory. Zčásti se budeme zabývat i hlavními funkcemi stran. Politické strany se mohou skládat z několika členů nebo několika tisíců členů, některé jsou k dispozici všem zájemcům o členství a jiné naopak jen pro určitou skupinu lidí.

Toto téma si autor práce vybral, jelikož politika je v současné době velice důležitým a sledovaným aspektem pro společnost a je přínosné se tímto tématem zabývat v bakalářské práci a to jak pro autora, tak pro čtenáře. Politika je nedílnou součástí našeho života a politické strany a jejich zástupci jsou pro nás prostředkem jak vyjádřit své potřeby a názory.

Teoretická část práce obsahuje klasifikaci a vývojové typy stran. Klasifikaci můžeme provést na základě různých organizačních prvků, z nichž jsou nejčastěji používány „členská základna“, ta rozděluje strany na otevřené a uzavřené. Otevřené jsou strany, které jsou otevřené všem zájemcům a jen málokdy stanovují požadavky pro přijetí nového člena strany. Uzavřené naopak vyžadují nejrůznější podmínky, jedná se především o strany komunistického typu. Dalším prvkem pro klasifikaci strany je „sociální podpora“, jsou to založené strany, které prosazují jeden partikulární zájem. Strany široce založené spojují zájmy různorodých sektorů společnosti a jsou to strany výrazně ideologicky orientované a disponují širokou voličskou základnou. „Výběr kandidátů“ a „Stranické cíle“ jsou dalšími klasifikacemi stran. Cíl většiny stran je získat vládní pozice, ale existují i strany, jejichž cílem není získat pouze politickou moc ale prosadit vize společnosti¹

---

¹ KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, 1998. ISBN 80-86031-13-6. Str. 36

Podstatnou část mé bakalářské práce věnuji analýze financování politických stran. Pokusíme se zde seznámit čtenáře se systémem financování v politických stranách ze sektoru státního i ze soukromého. Nastíněny jsou i principy financování, které jsou systémem financování respektovány. Jedná se o aspekt svobody, veřejnosti a rovnosti.

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat platnou právní úpravu vztahující se k podmínkám vzniku a zániku politických stran v České republice po roce 1989. Práce obsahuje podrobný rozbor ústavních a zákonných předpisů, jednak z hlediska Ústavy ČR, Listiny základních práv a svobod, tak zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích. Judikatura Nejvyššího správního soudu ale i Ústavního soudu se neustále rozšiřuje. My se s příslušnou judikaturou pokusíme seznámit a poukázat na rozhodovací činnost soudů, při které je judikatura soudů, pro pochopení tematiky politických stran často důležitější než znalost samotných právních předpisů.

Případ Dělnické strany byl mediálně a společensky hodně sledovaný. Byl také zároveň prvním případem svého druhu po roce 1989. Šlo o rozpuštění Dělnické politické strany. My se tímto případem budeme podrobněji zabývat a poukážeme na důvody, pro které Nejvyšší správní soud rozhodl, že Dělnickou stranu nerozpouští, a ve druhém návrhu důvody, které už k rozpuštění strany vedly.

Praktická část práce se skládá ze dvou kapitol. V první kapitole je použita metoda pozorování v rámci politické strany ODS. Pozoruje se průběh vzniku strany a její politický vývoj až do současnosti. Druhá kapitola je průzkum veřejného mínění týkajícího se politických stran v ČR formou dotazování. Hlavním cílem je provést průzkum veřejnosti ve věci názoru, informativnosti a přehledu v oblasti české politiky. Dotazování jsou rozděleny do tří věkových skupin z důvodu pozorování odlišných názorů a znalostí mezi nimi.

TEORETICKÁ ČÁST

1. POLITICKÉ STRANY A JEJICH ROLE V MODERNÍM STÁTĚ

Politické strany jsou výsledkem dlouhodobého historického vývoje. Vznik a rozvoj politických stran souvisí s rozvojem a vývojem společnosti, především s přechodem ke společnosti industriální. V současné době hrají v každém jednotlivém demokratickém státě klíčovou roli v politickém životě. Každá politická strana zastupuje určitý okruh společnosti a prosazuje její základní potřeby a zájmy.

Občané udělují svůj hlas straně, kterou si dle svého svobodného rozhodnutí vybrali. Volí si tak své zástupce, jejichž prostřednictvím prosazují své zájmy a potřeby. Aby strana mohla uskutečnit své cíle, potřebuje co nejširší podporu voličů, ale také docházet ke kompromisu, a to jak v činnosti v parlamentu, tak i ve vládě. Strany také vystupují jako ochránkyně veřejného blaha. Trh politických stran zajišťuje, že někteří politici a politické strany přicházejí, někteří odcházejí, ale politický režim zůstává. V západoevropské politice si voliči volí především strany, jejichž členové pak obsazují místa v parlamentu a ty nejlepší z nich získávají i vládní funkce.

Politickou stranu můžeme zkoumat nejen dle stanovené definice, ale také na základě různých přístupů. Kay Lawson uvádí pět základních přístupů. Jedná se o přístup historický, strukturální analýzu, behaviorální přístup, funkčně systémový přístup a ideologický přístup.

U přístupu historického Lawson rozeznává čtyři druhy: „případové studie o původu a vývoji konkrétních stran v jedné zemi či regionu; studium historických předpokladů podmiňujících vznik stran (úloha parlamentu či jiných institucí, vliv politické krize, faktor dělení a sjednocování stran); zkoumání vlivu podmínek vzniku strany na její podobu a fungování v pozdějším období; pojmání vzniku, existence a zániku stran z hlediska

vývoje v kruhu (opakování fází ve vývoji stran a stranického systému v jedné zemi)².

Dalším přístupem je strukturální analýza, jejímž předmětem je stranická struktura. Důležité zkoumání je z hlediska horizontální a vertikální organizační struktury. „Strany mohou být centralizované či decentralizované z různých hledisek: ideologicky (levicová či pravicová křídla), sociálně (zastoupení rozmanitých sociálně ekonomických zájmů) nebo geograficky“.³ Strukturální analýza koncipuje politickou stranu jako teoretickou abstrakci, kdy struktura není závislá na lidském faktoru.

U behaviorálního přístupu má lidský faktor naopak důležitou úlohu pro fungování strany. Bere na vědomí postoje lidských činitelů, jejich motivace a činnosti. Dalším přístupem je funkčně systémový přístup, který se snaží určit funkce politických stran ve vztahu k celku nebo jeho částem. Nakonec máme přístup ideologický, který se soustředí hlavně na názory a hodnoty, které tvoří cíl pro formulování stranického programu.

Politologové při zkoumání stranické problematiky používají více metod najednou, ale vždy kladou větší důraz na jednu či druhou. Metody se však navzájem doplňují. U každého jednotlivého přístupu lze ještě použít dílčí metody. Přístupy také slouží k definování teoretických modelů politických stran a stranických systémů.

Neexistuje shoda v tom, jak správně definovat politickou stranu. Definice jsou různé. Definovat politickou stranu můžeme z různých kritérií a úhlů pohledu ale znakem je vždy realizace vlastních politických záměrů a cílů. Politická strana je vždy určitá skupina lidí, která se snaží získat vládní moc. Malé strany ale mohou volby užívat jako prostor k propagaci určité myšlenky či zájmu. Strany se zaměřují na široké spektrum problémů a vytvářejí své politické programy. Dále si také vychovávají elity, vytváří politiky a vzdělávají

---

² KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, 1998. ISBN 80-86031-13-6. Str. 16

³ KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, 1998. ISBN 80-86031-13-6. Str. 16

voliče. Téměř všude tvoří základní organizační princip moderní politiky. My, si zde uvedeme několik základních a nejpoužívanějších definic od nejznámějších autorů.

Důležité pro hledání pojmu je jeho původ. Ve většině evropských jazyků je pojem politická strana odvozena od latinského substantiva *pars*, které znamená díl, část, podíl. V češtině ale pojem strana nemá nic společného s latinským *pars*, spíše ho můžeme srovnávat se slovem prostor a nikoliv část nebo podíl.

1.1 Klasické definice

Edmund Burke definuje politickou stranu v roce 1770 jako „seskupení lidí, kteří se spojují, aby společnými silami prosazovali národní zájem, a to na základě nějakého konkrétního principu, na němž se všichni shodují“.⁴

Německý sociolog Hasbach v roce 1912 nazval politickou stranu za „organizaci lidí se stejnými politickými názory a cíly, kteří se snaží získat politickou moc, jež by jim umožnila uskutečnit jejich záměry“.⁵

Max Weber charakterizuje politické strany jako „dobrovolně vytvářené skupiny s cílem poskytnout svým předákům moc uvnitř skupin a aktivním členům možnosti prosazení věcných cílů nebo dosažení osobních výhod nebo obojího zároveň“.⁶ Max Weber chápe politickou stranu jako sdružení osob se společnými zájmy, které spočívá na subjektivní dobrovolnosti a jeho hlavním zájmem je získání politické moci.

Definice vytvořená S. Neumanem v polovině padesátých let hovořila o straně jako o „organizaci v podobě aktivních skupin ve společnosti, které

---

⁴ FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister a Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-71-8. Str. 18

⁵ FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister a Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-71-8. Str. 23

⁶ FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister a Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-71-8. Str. 24

soutěží o veřejnou podporu s jinou skupinou či skupinami zastávajícími odlišné názory“.⁷

Raymond Aron se pokusil v polovině 60. let definovat politickou stranu, kde zdůrazňuje, že cílem strany je převzetí vlády. Napsal, že strany jsou „víceméně organizovaná dobrovolná seskupení, která vyvíjejí víceméně stálou činnost, a ve jménu jistého pojetí obecného společenského zájmu se ucházejí o to, aby samy nebo v koalici převzaly funkce vlády“.⁸

Většina těchto definic, které jsou do konce šedesátých let formulována tvrdí, že politická strana je nějaké organizované společenství, které chce prosadit svůj zájem a cíl nebo získat politickou moc. Žádná z těchto definic nebyla skutečně akceptována a tak se stále objevují nové pokusy vytvořit přesnější definici. Všechny zmíněné definice je třeba zohledňovat s vysokou opatrností a nedávat jim definitivní platnost.

1.2 Moderní definice

V moderní teorii politických stran se považují za největší autority Maurice Duverger, Giovanni Sartori, Klaus von Beyme, Alan Ware. G. Sartori nabízí rovnou dvě definice politických stran. Jedná se o minimální definici, kdy charakterizoval stranu jako „politickou skupinu, jež se účastní voleb a jež je jejich prostřednictvím schopna své kandidáty umístit do veřejných úřadů“.⁹

Druhá definice je nazývána jako speciální, která nemusí platit pro všechny politické strany za všech okolností. Před stanovením ideální definice politické strany musí být provedeny některé redukce: a) geografická redukce - PS pouze z euro-amerického regionu (včetně Izraele, Austrálie a zřejmě i LA) - vyčlenit politické strany z rozvojových zemí b) časová redukce - omezit definice na PS působící po 2. světové válce c) obsahová redukce - pouze

---

⁷ KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, 1998. ISBN 80-86031-13-6. Str. 15

⁸ FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister a Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-71-8. Str. 24

⁹ FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister a Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-71-8. Str. 29

politické strany demokratických zemí, usilují o politickou moc, kterou chtějí získat soutěží ve volbách, PS jsou dobrovolné, otevřené a trvalé organizace, členové PS mají nějaké společné představy a zájmy.

Dalším významným autorem je Alan Ware, který definoval politické strany dle klíčových rysů. Nakonec ale navrhnul definici, že politická strana je „instituce, která usiluje o získání vlivu ve státě, často prostřednictvím zaujmutí pozic ve vládě a obvykle prosazuje ve svém programu více než jen úzké zájmy ve společnosti a tak se určitým způsobem pokouší o vytvoření souhrnu zájmů“.¹⁰

O moderní politickou stranu jde, když má k dispozici svůj vlastní program, ve kterém uvádí své zájmy, hodnoty a cíle, kterých chce dosáhnout. Snaží se zapůsobit na veřejnost a získat co nejvíce voličů ve svůj prospěch. Politická strana nakládá se svou demokraticky zvolenou organizační strukturou a tou přijímá odpovědnost za své členy. Strana musí být nezávislá, právně zakotvená a podložená Ústavou.

1.3 Funkce politických stran

Politické strany také plní v každém jednotlivém státě a jeho politickém životě určité funkce. Jednou ze základních funkcí je sjednocování zájmů. V případě, že strany chtějí získat místa ve vládních pozicích, musí získat širokou podporu voličů. Jejich úkolem je prosazovat široce pojaté hodnoty a cíle a tím pak sjednocují oddělené zájmové skupiny a upadají konflikty mezi nimi. Další ze základních funkcí je integrační úloha, která poskytuje zájmovým skupinám, aby se účastnili na formování stranického programu. Stranám sociálně-demokratického typu se podařilo v mnoha zemích na přelomu 19. a 20. století integrovat široké masy dělnictva do demokratického rámce politického systému a tím otupit ostří jejich radikálních požadavků.¹¹ Politická socializace je další funkcí politických stran. Touto funkcí se strany snaží

---

¹⁰ FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister a Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-71-8.

¹¹ KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, spol. s.r.o., 1998. ISBN 80-86031-13-6. Str. 34

poskytnout znalosti a zkušenosti členům stran a to jak vystupovat na veřejnosti, jak jednat při schůzích, docházet ke kompromisům a učit je také pravidlům politické hry. Funkcí politických stran je také mobilizace voličů. Strany si během volební kampaně snaží získat co nejvíc voličů a zajistit pozitivní účast v den voleb. Předkládají simplifikovaný pohled na politické problémy země. Voliči pak mají možnost výběru mezi několika politickými alternativami. Strana, která ve volbách zvítězí, má pak právo obsadit vládní místa a tím vzniká i další funkce jakožto organizace vlády. Strana má zajištěný přístup k politické moci a může ovlivňovat rozhodovací procesy. Česká republika má parlamentní formu vlády, a ta většinové straně nebo stranám zajišťuje kontrolu moci jak zákonodárné tak i výkonné.

1.4 Typologie politických stran

Pokusíme se zde o výklad vzniku a evolučních proměn politické strany a určíme hlavní typy stran. Tato typologie má význam spíše historický a platí jen pro západní Evropu. Pojetí moderní politické strany vznikalo v 19. století, kdy se začaly utvářet elitní strany.

Elitní strana

Tyto strany existovaly do poloviny 19. století. Jednalo se o strany, které tvořily jen malé skupiny lidí, často šlo o jakési uzavřené aristokratické kluby. Tyto strany neměly zájem oslovovat široké spektrum voličů, ale soustředily se jen na úzkou část voličů s volebním právem. Neměly žádnou územní organizaci a fungovaly v podstatě jen na parlamentní úrovni. S rozšiřováním volebního práva začaly elitní strany opadat, nicméně pokusy o jejich vytvoření jsou i v dnešní době. Koncem 19. století se začalo rozšiřovat volební právo a s ním i masa voličů a začaly vznikat strany masové¹².

---

¹² KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, spol. s.r.o., 1998. ISBN 80-86031-13-6. Str. 37

Masová strana

Masové strany uplatňovaly systém formálního členství na rozdíl od stran elitních. Vybíraly pravidelné členské příspěvky a díky nim byly schopny platit volební kampaně. Strany tedy měly vytvořenou strukturu a stranický aparát řídicí jejich chod. Většina masových stran byla spjata s nějakými novinami či jinými veřejnými prostředky, jejichž prostřednictvím prezentovala své názory a cíle. Strany se soustředily na určitý okruh voličů například křesťanské na věřící občany, sociálně-demokratické na dělnictvo atd.¹³

Univerzální strana (catch-all)

Tato strana se začala objevovat po druhé světové válce v západní Evropě, kdy se západoevropské společnosti začínaly vyvíjet. V té době západní Evropa zažívala silný růst blahobytu a životní úrovně. Pouta mezi stranami se uvolňovala a zvyšovala se nestálost rozhodování voličů. Intenzita názorových konfliktů se výrazně omezovala, byť zcela nezanikla. Strany se začaly zajímat o širší skupinu voličů. Jasným příkladem je strana sociálně-demokratická, která se vedle továrního dělnictva začala orientovat i na jiné skupiny voličů. Zvýšilo se stranické vedení a naopak se snížilo individuální členství ve straně a snížil se důraz na úzké dílčí zájmy. Tato strana se nazývá jako catch-all, ale můžeme se také setkat s výrazy jako všelidové strany a strany všežravé¹⁴.

Kartelová strana

Strany kartelu se v mnoha případech oddalují společnosti. Nespolupracují s voliči jako u stran masových. Zde se organizované členství, napojení na voliče a formální struktura stává pro tuto stranu spíše zátěží. Strana se hlavně zaměřuje na přístup k veřejným komunikačním prostředkům a na získání státních dotací. Volební kampaně degradují a důležitá témata, která by měla být v zájmu strany řešena, jsou zatlačována do pozadí. Občané, kteří u strany

---

¹³ KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, spol. s.r.o., 1998. ISBN 80-86031-13-6. Str. 39

¹⁴ KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, spol. s.r.o., 1998. ISBN 80-86031-13-6. Str. 45

kartelu nenalézají dostatečnou oporu a zájem, hledají nové více vyhovující strany¹⁵.

1.5 Financování politických stran

Financování politických stran upravuje zákon č. 424/1991Sb. o sdružování politických stran a politických hnutí. Jelikož strana a hnutí jsou v zákoně upravovány stejně, budeme v textu používat pouze pojem politická strana. Financování politických stran je jedním z nejdůležitějších aspektů nutných pro fungování strany. Peníze jsou nutné pro každodenní činnosti stran, jelikož musí hradit pronájem kanceláří, pořádat konference a tím také rozvíjet organizační strukturu. Financování vzniklo soupeřením stran ve volbách o hlasy voličů. Strana používá také finanční prostředky na úhradu mezd zaměstnanců, spotřebu energie, zpracovávání různých analýz a v neposlední řadě utrácí za získávání a rozšiřování informací. Strany ale také musí splňovat určité podmínky pro jejich financování. Základní podmínkou je demokratický politický systém země. Ten pak zaručuje rozvoj prostředí pro svobodnou politickou soutěž. Další důležitou podmínkou je politická kultura a ekonomická úroveň země. Můžeme říci, že čím více je politická strana „fair play“ v politické soutěži, tím se zvedá její ekonomická úroveň. Musíme brát zřetel na to, že právní úprava v případě financování politických stran má významnou roli.

1.5.1 Principy financování politických stran

Financování politických stran musí mít určitý systém, který je rozvrhnut tak, aby respektoval principy financování politických stran. Politické strany mají naplňovat status svobody, rovnosti a veřejnosti. Mnoho autorů se na těchto třech aspektech shoduje.

Princip rovnosti by měl být určující pro vztah strany k ostatním stranám, ale také bychom ho měli chápat ve vztahu mezi stranami a státem. Měl by

---

¹⁵ KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, spol. s.r.o., 1998. ISBN 80-86031-13-6. Str. 58

zajišťovat rovné podmínky v politické soutěži a zabezpečovat stejný přístup politických stran k finančním zdrojům. V podstatě jde o to, aby stát byl schopen zamezovat znevýhodňování stran nebo naopak zvýhodňování. Týká se to například diskriminace. Zásadou principu rovnosti je tedy podporovat všechny strany, aby měli stejné možnosti.

Princip svobody stranám naopak umožňuje získávat finanční prostředky z jakýchkoliv legálních zdrojů. Strany tak mohou získávat finanční prostředky svépomocí. Tyto dva principy jsou uplatňovány současně. Žádný nesmí získat absolutní převahu. Pokud by došlo k absolutní převaze principu svobody, znamenalo by to znesnadnění fungování mimoparlamentních stran nebo také nemožnost vzniku stran nových. „Tyto dva principy můžeme ještě doplnit o princip svobodné politické soutěže, který předkládá rovná pravidla hry, ale i vzájemnou konkurenci politických subjektů, kteří bojují o získání co nejvýhodnějších podmínek.“¹⁶

Dalším principem je princip veřejnosti. Tento princip je využíván jak ve vztahu ke státu, tak ve vztahu k občanům. Ti se pak mohou obeznámit s finančními účetními zprávami politických stran. Tato možnost funguje ve většině demokracií. Na princip veřejnosti navazuje princip kontroly, který dohlíží na to, aby nedocházelo ke korupčním skandálům. Občané, novináři a další subjekty, tak mají možnost kontroly využití finančních prostředků.

1.5.2 Státní financování politických stran

Česká republika patří k zemím, kde činnost stran a jejich financování je upraveno zákonem. Státní financování může být přímé i nepřímé. U přímé podpory jde o příspěvky, na které mají strany nárok ze zákona. Nepřímá podpora financuje veškeré výdaje. Systém politických stran a jejich financování je definován následujícími normami.

---

¹⁶ ROMANOVÁ, Alena. Problematika financování politických stran. Brno, 2006. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně.

Na úrovni ústavního zákona:

- Článkem 5 a 9 Ústavy České republiky
- Články 20, 21 a 22 Listiny základních práv a svobod

Na úrovni zákona:

- Zákonem č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích
- Zákonem č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny
- Zákonem č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu
- Zákony č. 427/1995 Sb. o volbách do Parlamentu ČR

1.5.2.1 Přímé financování

Zákon č. 424/1991Sb. o sdružování politických stran a politických hnutí uvádí, že strany mají právo na příspěvek na úhradu volebních nákladů a na příspěvek ze státního rozpočtu České republiky na činnost strany (dále jen „příspěvek na činnost“)¹⁷.

Úhrada volebních nákladů, je důležitým přímým financováním a stát tímto příspěvkem zajišťuje, aby každá strana měla možnost se zúčastnit voleb bez sebemenších překážek a aby vstup do volební soutěže byl volný. Jde o jednorázovou státní dotaci. Tento příspěvek s sebou nese tři základní podmínky pro jeho vyplácení. První podmínkou je volební úspěšnost. Finanční podpora je pak vyplácena stranám, které reprezentují významnou část voličů. V každé zemi je volební úspěšnost stanovena různě. Další podmínkou je podmínka účasti ve volbách, podle které se strana musí účastnit voleb v určitém počtu volebních obvodů. Třetí podmínka tvoří splnění obou zmíněných podmínek.

Dalším přímým financováním, je příspěvek na činnost. Jde o pravidelný příspěvek, u kterého stát musí dbát na princip rovnosti a požadavek přiměřenosti. Zahrnuje v sobě stálý příspěvek a příspěvek na mandát. Jedinou podmínkou pro udělení této podpory je určitá úspěšnost ve volbách a pro získání příspěvku na mandát je získání křesla v parlamentu. Z webových

---

¹⁷ §17 odst. 4, zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

stránek ministerstva financí jsme se dočetli, že „stálý příspěvek činí ročně 6 000 000Kč pro stranu, která získala v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3% hlasů. Za každých dalších i započatých 0,1% hlasů obdrží strana ročně 200 000Kč. Obdrží-li strana více než 5% hlasů, příspěvek se nezvyšuje. Příspěvek na mandát poslance nebo senátora činí ročně 855 000Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hlavního města Prahy činí ročně 237 500Kč“¹⁸.

1.5.2.2 Nepřímé financování

Vedle přímého financování politických stran existuje i financování nepřímé, které z finančního hlediska není tak důležité jako přímé, ale pro strany je to nezanedbatelný příspěvek na jejich činnost. Druhů nepřímého státního financování máme hned několik, ale v této práci uvedeme jen ty nejdůležitější z nich. Jedná se především o bezplatné poskytování vysílacího času v médiích a financování provozu kanceláří.

Zákon č. 247/1995Sb. o volbách do Parlamentu uvádí, že „strany mají v době začínající 16 dnů a končící 48 hodin před zahájením voleb kandidující politické strany, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována, vyhrazeno v Českém rozhlasu celkem 14 hodin a v České televizi celkem 14 hodin v rámci jejich vysílacích okruhů bezplatně poskytnutého vysílacího času, který se rozdělí kandidujícím politickým stranám rovným dílem“.¹⁹ Zákon tuto možnost využití vysílacího času poskytuje všem stranám, bez ohledu jestli ji využít chtějí nebo nechtějí. Média tuto službu státu nijak nezaplatňují. Důležité je ale zmínit, že zákon o rozhlasovém a televizní vysílání reklamu politických stran zakazuje.

Dalším nepřímým financováním je podpora státu na činnost poslaneckých a senátorských klubů. Tuto formu státní podpory nalezneme v zákoně č. 90/1995Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, která uvádí, že „poslanecké kluby jsou oprávněny používat ke své činnosti místnosti v

¹⁸ O ministerstvu financí. Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2012-02-17]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/politicke_strany_68113.html

¹⁹ §16 odst. 4, zákona č. 247/1995Sb. o volbách do Parlamentu ČR

prostorách Sněmovny včetně potřebných technických prostředků, dále se poslaneckým klubům poskytuje příspěvek na úhradu nákladů z rozpočtu Sněmovny, a to v závislosti na počtu poslanců, kteří jsou členy jednotlivých klubů²⁰. Poslanecké kluby si také vedou evidenci o příspěvcích, které jim byly poskytnuty. Výše příspěvku, která je pro poslanecké kluby schválena se násobí koeficientem 1,3 a poskytuje se v upravené výši. Příspěvky jsou určeny na úhradu nákladů, jako jsou například hmotné předměty do 20 000Kč, výdaje za pohoštění při jednáních, výdaje za nakoupený spotřební materiál atd.

1.5.3 Soukromé financování politických stran

Jde o nejstarší zdroj financování politických stran. Soukromé financování je v souladu s principem svobody. Tímto způsobem se peníze do pokladny dostávají z prodeje nebo pronájmu majetku, pořádání loterií, příjmy z kulturních, společenských, sportovních, vzdělávacích a politických akcí, z členských příspěvků a z darů.

Členské příspěvky jsou jedním z nejzákladnějších zdrojů soukromého financování politických stran, jejichž výše je stanovena stanovami jednotlivé politické strany. Na druhou stranu, tyto příjmy nejsou klíčové a jejich význam se neustále snižuje. Na tuto skutečnost si můžeme ukázat v jednotlivé typologii politických stran, kdy u strany masové byly členské příspěvky hlavním zdrojem financí, pak následovala strana univerzální neboli catch-all, která používala příspěvky z více zdrojů a strana kartelového typu měla hlavní zdroj státní financování. Výše příspěvku je také součástí návrhu na registraci strany. V případě, že stanovy povinnost platit členské příspěvky neukládají, a členové je i přesto hradí, nejedná se o členské příspěvky ale o dary. Maximální výše je určena na 50 000Kč ročně, jakmile se tato hranice přesáhne, musí být zveřejněna ve výroční zprávě.

Dalším způsobem soukromého financování jsou dary. Ty mohou být v rozporu s principem rovnosti. Podle současné právní úpravy musí strany každoročně ve své výroční zprávě uvést přehled o darech a dárcích. Musí v ní

---

²⁰ §78 odst. 1,2, zákona č. 90/1995Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny

být uvedena jména a příjmení dárců, výše peněžitého daru, rodná čísla a adresy dárců a u právnických osob jejich obchodní firma, sídlo, název a identifikační číslo. Dále se ve zprávě uvádí přehled o hodnotě majetku získaného dědictvím. V případě, že je hodnota vyšší jak 100 000Kč, uvádí se i zůstavitel. „Podle zákona č. 424/1991Sb. o sdružování politických stran a politických hnutí jsou vymezeny okruhy dárců, od kterých strany nesmějí přijmout bezúplatná plnění a dary. Jsou to dary od:

- státu
- příspěvkových organizací
- obcí, městských částí, městských obvodů a krajů
- státních podniků a právnických osob s majetkovou účastí státu nebo státního podniku, jakož i od osob, na jejichž řízení a kontrole se podílí stát; to neplatí, nedosahuje-li majetková účast státu nebo státního podniku 10 %
- právnických osob s majetkovou účastí obcí, městských částí nebo městských obvodů; to neplatí, nedosahuje-li majetková účast 10 %
- obecně prospěšných společností
- jiných právnických osob
- zahraničních právnických osob
- fyzických osob, které nejsou státními občany České republiky; to neplatí, jedná-li se o cizí státní příslušníky, kteří mají trvalý pobyt na území České republiky²¹.

Nakonec si uvedeme ostatní příjmy, které jsou samozřejmě také součástí soukromého financování politických stran. Můžeme do nich zahrnout příjmy z prodeje a pronájmu movitého i nemovitého majetku. Politické strany jako právnické osoby mají právo vlastnit movitý a nemovitý majetek ale „nesmějí vlastnit majetek mimo území České republiky“²². Strany nesmí podnikat svým vlastním jménem. Dle §17, odstavce 3 „mohou strany založit obchodní

---

²¹ §19, zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

²² §17 odst. 6, zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

společnost nebo družstvo nebo se účastnit jako společník nebo člen na již založené obchodní společnosti nebo družstvu jen tehdy, je-li výlučným předmětem jejich činnosti: provozování vydavatelství, nakladatelství, tiskáren, rozhlasového nebo televizního vysílání; publikační a propagační činnost; pořádání kulturních, společenských, sportovních, rekreačních, vzdělávacích a politických akcí nebo výroba a prodej předmětů propagujících program a činnost příslušné strany a hnutí²³.

Další příjmy mohou být z pořádání tombol, kulturních, společenských, sportovních, vzdělávacích a politických akcí. Nesmíme zapomenout také na úroky z vkladů úvěry a půjčky.

Jako názorná ukázka příjmů politické strany je níže zpracovaná tabulka přehledu celkových příjmů politické strany TOP 09 za rok 2010. Zde si můžeme udělat alespoň částečnou představu o částkách, které se dostávají do pokladen politických stran.

Tabulka č. 1: Struktura celkových příjmů politické strany TOP 09 za rok 2010

Přehled o celkových příjmech politické strany TOP 09 za rok 2010	
Příspěvek ze státního rozpočtu ČR na úhradu volebních nákladů	87 383 300,00 Kč
Příspěvek ze státního rozpočtu ČR na činnost strany a hnutí	33 116 667,00 Kč
Členské příspěvky	2 266 469,00 Kč
Příjmy z pronájmu a prodeje movitého a nemovitého majetku	64 000,00 Kč
Úroky z vkladů	139 447,87 Kč
Příjmy vznikající z účasti na podnikání jiných PO podle §17 odst. 3 zákona č. 424/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů	0,00 Kč
Příjmy z pořádání tombol, kulturních, společenských, sportovních, rekreačních, vzdělávacích a politických akcí	162 906,00 Kč
Dary a dědictví	57 548 485,60 Kč
Půjčky a úvěry	0,00 Kč
Celkem	180 681 275,47 Kč

Zdroj: výroční zpráva strany TOP 09 za rok 2010

²³ §17 odst. 3, zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

2. ÚSTAVNÍ ZÁKLADY POLITICKÝCH STRAN V ČR

Základní zásady a principy, které se týkají politických stran, jsou zakotveny v Ústavě ČR a v Listině základních práv a svobod. Podrobnější úpravu nalezneme v zákoně. Jde o zákon č. 424/1991Sb. o sdružování politických stran a politických hnutích. V tomto zákoně se setkáme s úpravou vzniku politických stran, hospodaření stran, zánik, zrušení či pozastavení činnosti stran a jejich financování. Postavení politických stran a regulaci jejich činnosti upravují i jiné zákony. Jsou to zákony z oblasti práva procesního či hmotného. Politických stran se také dotýká řada mezinárodních smluv, se kterými se Česká republika potýká. Za hlavní bychom označili Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv.

Ústava ČR, jak už bylo zmíněno výše, zakotvuje zásady a principy týkající se politických stran. Důležitým článkem pro politické strany je článek 5, který obsahuje, že „politický systém je založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítající násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů“²⁴. Dalším článkem Ústavy ČR týkající se politických stran je článek 6, ten obsahuje že „politická rozhodnutí vycházejí z vůle většiny vyjádřené svobodným hlasováním. Rozhodování většiny dbá ochrany menšin“²⁵.

Listina základních práv a svobod je dalším důležitým zákonem v rovině ústavního práva. Zde je významný článek 20 odstavce 2,3 a 4. Odstavec 2 uvádí, že „občané mají právo zakládat též politické strany a politická hnutí a sdružovat se v nich“. Odstavec 3 a 4 zakotvuje, že „výkon těchto práv lze omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a

---

²⁴ Čl. 5 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ Čl. 6 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

svobod druhých. Politické strany jsou odděleny od státu²⁶. Důležité je také uvést článek 22, který zakotvuje „zákonnou úpravu všech politických práv a svobod a její výklad a používání musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti“²⁷. Politická soutěž má určitá pravidla, kterými se strany musí řídit. Základem je rovnost všech zúčastněných subjektů. Žádná ze stran nesmí být diskriminována nebo nějak znevýhodňována.

Mimo těchto ustanovení zakotvuje ústavní právo řadu principů, jako jsou například ochrana menšiny, pluralita a respektování vůle většiny.

2.1 Platná právní úprava a zákonné podmínky vzniku politické strany

Platná právní úprava stanoví, že „politická strana vzniká registrací nebo na základě skutečností, které ji nahrazují“²⁸ a proto je ke vzniku politické strany třeba nejméně tříčlenného přípravného výboru. Občané tohoto výboru musí splňovat věkovou hranici 18 let. Tento výbor je oprávněn vyvíjet pouze činnost, která směřuje ke vzniku strany. Jeden z členů výboru je pověřen k jednání jménem členů výboru. Není třeba ověřovat podpisy členů výboru.

Další nezbytnou součástí pro vznik strany je návrh na registraci. Návrh musí být podepsán všemi členy výboru s uvedením jejich jmen, příjmení, data narození a bydliště. K návrhu musí přípravný výbor připojit petici, která obsahuje alespoň 1 000 podpisů občanů, kteří chtějí, aby daná strana vznikla. K podpisu v petici musí také uvést jméno, příjmení, bydliště a datum narození. Dále se k návrhu připojí stanovy ve dvojím vyhotovení, v nichž musí být uvedeno:

- název a zkratka strany

---

²⁶ Čl. 20 odst. 2,3,4, usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

²⁷ Čl. 22, usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

²⁸ §6 odst. 1, zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

- sídlo
- programové cíle
- práva a povinnosti členů
- ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny, zejména vymezení rozsahu, v němž mohou ve prospěch strany majetek nabývat, hospodařit a nakládat s ním, popřípadě nabývat jiná majetková práva, a rozsahu, v němž mohou jednat a zavazovat se jménem strany
- orgány včetně orgánů statutárních, rozhodčích a revizních, způsob jejich ustavování a vymezení jejich oprávnění
- způsob, jakým statutární orgány jednají a podepisují, zda a v jakém rozsahu mohou činit právní úkony jménem strany i jiní členové či pracovníci
- zásady hospodaření
- způsob stanovení členských příspěvků, mají-li členové strany uloženu povinnost platit členské příspěvky. Je-li členský příspěvek člena za kalendářní rok větší než 50 000 Kč, uvede politická strana tuto skutečnost s identifikačními údaji člena v příloze výroční finanční zprávy podle § 18 odst. 1
- způsob naložení s majetkovým zůstatkem, který vyplyne z likvidace majetku a závazků v případě zrušení strany, pokud tento zůstatek nepřípadně státu (§ 13 odst. 7)²⁹.

Název a zkratka strany se musí dostatečně lišit od stran, které už existují a vyvíjí činnost na území České republiky. Název také nesmí odporovat zásadám ústavního zřízení ČR.

Přípravný výbor podává návrh na registraci ministerstvu. Pokud jsou v návrhu nepřesné, chybné nebo neúplné údaje, ministerstvo na to přípravný výbor upozorní a dokud nebudou nedostatky odstraněny, řízení o registraci nebude zahájeno. V případě, že přípravný výbor nesouhlasí s upozorněním ministerstva na stanovené náležitosti nebo jsou v něm neúplné či nepřesné

²⁹ §6 odst. 2b, zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

údaje, má možnost do 15 dnů od doručení upozornění, domáhat se u krajského soudu, že návrh nedostatky nemá. Proti rozhodnutí krajského soudu se nelze odvolat.

„Ministerstvo registraci odmítne, jestliže stanovy strany jsou v rozporu s § 1 až 5 a § 6 odst. 3 a 4 zákona o sdružování v politických stranách a politických hnutích. Jinak provede registraci“³⁰. Ministerstvo má pro odmítnutí registrace strany tyto důvody: nově vzniklá strana má název nebo zkratku, která se dostatečně neliší od názvu nebo zkratky již existující strany; nemá sídlo na území České republiky; cílem strany je odstranění demokratických základů státu; porušuje Ústavu a zákony; směřuje k potlačení rovnoprávnosti občanů; nemá demokratické stanovy; není oddělena od státu; je ozbrojena a zřizuje ozbrojené složky, jejíž činnost ohrožuje mravnost, práva a svobodu občanu či veřejný pořádek. Organizovat činnost stran na pracovištích je zakázáno. Přípravný výbor může do 30 dnů od doručení odmítnutí registrace podat opravný prostředek příslušnému soudu, kterým je Nejvyšší soud České republiky.

Ministerstvo provede registraci zápisem strany do rejstříku stran a hnutí. Rejstřík je veden ministerstvem a je veřejným seznamem, tudíž do něj může kdokoliv nahlížet a pořizovat si z něj opisy nebo výpisy. Zapisují se do něj zákonem dané údaje týkající se stran a hnutí jako jsou například: název, zkratka, sídlo, den registrace, identifikační číslo, statutární orgán, změny stanov, vstup do likvidace, prohlášení konkursu, zrušení a pozastavení strany. Jeho součástí je i sbírka listin, která obsahuje stanovy, usnesení o ustavení orgánů, usnesení o změně stanov a o zrušení strany.

Strany jsou právnickými osobami a členy mohou být jen fyzické osoby. Členem může být jen občan starší 18 let a může být členem pouze jedné strany. Ke členství ve straně nemůže být nikdo nucen a každý má právo ze strany svobodně vystoupit. Nikdo nesmí být omezován ve svých právech jen proto, že je členem strany a účastní se činnosti nebo stranu jen podporuje.

---

³⁰ §8 odst. 1, zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

2.2 Platná právní úprava zániku politické strany

Politická strana zaniká dnem, kdy ministerstvo vnitra provede její výmaz ze seznamu stran a hnutí. Výmazu strany ze seznamu předchází její zrušení. Zrušení může být s likvidací, kdy veškerý majetek a závazky strany nepřechází na právního nástupce anebo zrušení bez likvidace a to je v případě, že veškerý majetek a závazky strany jsou převedeny na právního nástupce. V tomto případě příslušný orgán strany podává ministerstvu návrh na výmaz strany do 10 dnů od zrušení. Když jde o případ zrušení strany s likvidací, podává návrh na výmaz likvidátor po skončení likvidace. Zánik strany oznámí ministerstvo do 7 dnů od výmazu Českému statistickému úřadu³¹.

Nejvyšší správní soud rozhoduje o pozastavení činnosti strany, o zrušení strany či o znovuoobnovení činnosti strany.

2.2.1 Důvody zániku politické strany

Důvodů pro zánik strany je celá řada. My si je ale můžeme rozdělit do dvou skupin a to zánik strany z vlastní vůle nebo zánik způsobený jinými elementy.

Zánik z vlastního rozhodnutí může být způsoben dobrovolným rozpuštěním. V takovém případě je celá věc v kompetenci nejvyššího orgánu strany. Jelikož strana nemá právního nástupce a je třeba vypořádat její majetek, nejvyšší orgán musí stanovit likvidátora. Členové zaniklé strany automaticky nepřecházejí do strany jiné. Tento typ zániku je celkem častý.

Dalším způsobem zániku strany z vlastní vůle je sloučení s jinou stranou. U tohoto způsobu nedochází k likvidaci, a tudíž není ani potřeba ustanovovat likvidátora. Veškerý majetek a závazky, jak už bylo zmíněno výše, přechází na jejího právního nástupce. Členové strany v tomto případě také přecházejí, ale jejich právo na svobodné vystoupení z nové strany je jim zachováno. V praxi je také možné splynutí, že obě strany zaniknou a vzniká nová politická strana, na

---

³¹ §12 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

kteřou přechází majetek a závazky obou zaniklých stran. Sloučení se stalo v České republice už vícekrát.

Posledním způsobem zániku politické strany z vlastního rozhodnutí je přeměnou na občanské sdružení, u kterého nedochází k zániku strany jako právnické osoby. Členstvo strany také zůstává. Nepřechází ani do jiné strany, ale na právního nástupce, kterým je tentýž subjekt a jen mění svou právní povahu. Tento případ je nepravděpodobný, ale není vyloučen.

Na řadu přichází zrušení strany proti její vůli, tedy z rozhodnutí soudu. Návrh v tomto případě může podat vláda nebo prezident republiky, ten jen v případě, že „vláda ve lhůtě 30 dnů od doručení podnětu ze strany ministerstva vnitra návrh nepodá“³². Strany mají svou ochrannou lhůtu, která je od vyhlášení voleb do 10 dnů po jejich skončení. V této lhůtě, návrh nelze podat. Ochranná lhůta neplatí v případě porušení § 4 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, kde jsou uvedeny nejzávažnější nedostatky. Návrh na zrušení strany musí doložit, že činnost strany je v rozporu s § 1 až 5 též zákona č. 424/1991 Sb.

V § 4 ZPolS je uvedeno, že strany mohou být rozpuštěny v případech, kdy porušují Ústavu, zákony a jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Strany, které nemají demokratické stanovy nebo nemají demokraticky ustanovené orgány. Dále to mohou být strany, které směřují k uchopení a držení moci zamezujícím druhým stranám ucházet se ústavními prostředky o moc nebo které směřují k potlačení rovnoprávnosti občanů. Strany, jejichž program nebo činnost ohrožují mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů mohou být také rozpuštěny³³.

Strana může být zrušena z důvodu nepředložení výroční finanční zprávy Poslanecké sněmovně. Orgán, který z tohoto důvodu rozhodl o rozpuštění či zrušení strany, je povinen jmenovat likvidátora, který zrušení strany oznámí

---

³² FILIP, Jan. *Ústavní právo České republiky: Základní pojmy a instituty*. 4. opravené a dopl. vyd. Brno: DOPLNĚK, 2003. ISBN 80-7239-151-8. Str. 368

³³ § 4 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

ministerstvu do 5 dnů od jejího zrušení. Likvidátorem nesmí být osoba, která byla členem strany.

Je-li přímá souvislost mezi důvody rozhodnutí soudu o rozpuštění strany a nabytím nebo užitím jejího majetku, může soud rozhodnout, že majetkový zůstatek, který vyplyne z likvidace strany, připadá do vlastnictví státu³⁴.

Stanoví-li likvidátor v průběhu likvidace, že majetek zrušené strany je předlužen, má povinnost navrhnout prohlášení konkurzu. Zjistí-li se majetkový zůstatek, likvidátor má povinnost s ním naložit způsobem určeným ve stanovách. Po skončení likvidace musí vždy podat návrh na výmaz strany ze seznamu³⁵.

2.2.2 Pozastavení činnosti politické strany

Tento zásah do fungování politických stran je méně závažný než samotné zrušení strany. Platí pro něj stejné podmínky jako pro zrušení strany soudním rozhodnutím. Činnost strany tedy může být soudním rozhodnutím pozastavena z důvodů, že jednání strany je v rozporu s § 1 až 5, navíc však ještě s § 6 odstavcem 5 a § 17 až 19 ZPolS nebo stanovami. Návrh na pozastavení činnosti podávají i stejní navrhovatelé jako u zrušení strany soudním rozhodnutím, a to vláda popřípadě prezident republiky.³⁶

V případě, že straně bude pozastavena činnost, má možnost činit pouze úkony, spočívající v odstranění stavu, pro který byla jejich činnost rozhodnutím soudu pozastavena. Strany tedy mohou obnovit funkci demokraticky zvolených orgánů, uvést stanovy do souladu se zákonem, ukončit činnost atd. Strana má na nápravu stavu nejdéle jeden rok. Pokud v této době tak neučiní, může vláda či prezident republiky podat návrh na její rozpuštění. V případě, že je strana rozpuštěna má jedinou možnost, a to obrátit

---

³⁴ §13 odst. 7, zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

³⁵ §12 odst. 4 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

³⁶ §14 odst. 1, §15 odst. 1, zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

se na Ústavní soud dle článku 87 odstavce 1 písmene j) Ústavy, který uvádí, že „Ústavní soud rozhoduje o tom, zda rozhodnutí o rozpuštění politické strany nebo jiné rozhodnutí týkající se činnosti politické strany je ve shodě s ústavními nebo jinými zákony“³⁷. Tuto možnost mají i strany, které nesouhlasí s pozastavením jejich činnosti.

---

³⁷ Čl. 87 odst. 1j, ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

3. DĚLNICKÁ STRANA

Dělnická strana vznikla, tedy byla registrovaná koncem prosince 2002 pod názvem Nová síla. Název Dělnická strana přijala v roce 2003. V prvních letech fungování strany zde působili hlavně bývalí členové Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa (SPR-RSČ). Cílem strany bylo konkurovat především straně KSČM. Dělnická strana kritizovala vládu ČSSD jako „asociální“. Zúčastnila se demonstrace odborů proti vládním reformám v roce 2003 a pořádala akce proti komunismu a Evropské unii.

Dělnická strana spolupracovala s jinými nacionalistickými organizacemi, jako jsou Národní strana, Právo a spravedlnost nebo Národní sjednocení. Hlásila se k českému nacionalismu a užívala levicovou ekonomickou rétoriku. Naopak se nehlásila k nacismu nebo neonacismu. Volební výsledky se pohybovaly procentuálně velice nízko.

Od roku 2006 Dělnická strana navázala kontakt s německou politickou stranou Národně demokratickou stranou Německa (NPD). V roce 2007 aktivita Dělnické strany výrazně vzrostla a uspořádala řadu demonstrací proti komunismu, drogám, NATO ve spolupráci s nacionalistickými subjekty. Většina národních socialistů se v České republice sjednotila pod hlavičku Dělnické strany.

V roce 2008 uspořádala strana manifestaci. Pár měsíců poté oznámila Dělnická strana, že vyšle monitorovací hlídky Ochranných sborů Dělnické strany (OS-DS) na litvínovské sídliště Janov na žádost místních občanů. Toto sídliště je z velké části obývané Romy. V říjnu 2008 čekalo cca 70 Romů s tyčemi na členy OS-DS. Romové členům rasisticky a vulgárně nadávali. Následně došlo v říjnu a listopadu ke dvěma shromážděním, na kterých došlo ke střetu mezi demonstranty a Policíí ČR. Na Policii ČR bylo podáno na návrh místopředsedy DS Petra Kotába trestní oznámení. Podle Dělnické strany se Policie ČR dopustila zneužití pravomoci veřejného činitele, jelikož před použitím donucovacích prostředků je povinna vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby od protiprávního jednání opustila.

Padlo mnoho úvah o rozpuštění Dělnické strany, ale první praktická snaha o její rozpuštění byla na podzim roku 2008.

3.1 Rozpuštění Dělnické strany I

Koncem roku 2008 podala vláda České republiky svůj první návrh na rozpuštění Dělnické strany. Poprvé v historii se tak stalo z důvodů politických a nikoliv formálních jako je například neposkytování roční účetní závěrky. Argumenty vlády na rozpuštění strany byly dosti slabé. Vláda v návrhu uvedla, že DS porušila shromažďovací zákon, když pořádala neohlášené shromáždění, dále uvedla, že narušuje veřejný pořádek a také prohlášení tiskového odboru DS podle kterého: „Dělnická strana vyhláší nulovou toleranci k polistopadovému politickému systému, po jehož odstranění již delší dobu voláme. V praxi to znamená rozpuštění stávajících parlamentních stran a prošetření všech jejich zločinů po roce 1989. Tento revoluční zvrát si ovšem vyžádá celonárodní účast, a právě k ní naše strana bude v následujících dnech a týdnech obyvatelstvo země mobilizovat“³⁸. Odborníci ani odpůrci nedávali návrhu velkou šanci na úspěch.

Dělnická strana navrhla zamítnutí návrhu a konstatovala, že návrh nesměřuje proti stanovám a orgánům strany, proti nimž vláda nemá námitky. Návrh neobsahuje tvrzení o porušování Ústavy, ve vztahu k porušování zákonů připouští pouze porušování shromažďovacího zákona. Co se týče prohlášení tiskového odboru, DS konstatuje nepochopení obsahu tohoto prohlášení. Tvrdí, že nejrůznější politické subjekty v rámci své politické činnosti běžně vyhláší nulovou toleranci. Jako příklad uvedla Občanskou demokratickou stranu vůči koaliční vládě České strany sociálně demokratické. Dále strana popřela porušování shromažďovacího zákona a zdůraznila, že za skutečnost, že se její příznivci či členové někde objeví, nemůže nést odpovědnost³⁹.

---

³⁸ Návrh Vlády České republiky č.j.: MV-81103-2/VS-2008 na rozpuštění Dělnické strany ze dne 24. listopadu 2008

³⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. března 2009, čj. Pst 1/2008 - 66

Nejvyšší správní soud tak rozhodl, že návrh na rozpuštění Dělnické strany se zamítá. Vyjádřil se, že účast občanů na politickém životě společnosti, je zajištěna hlavně prostřednictvím politických stran. Strany jsou prostředníkem mezi občany a státem a dávají možnost občanům zapojit se do veřejných záležitostí⁴⁰.

Případ Dělnické strany byl mediálně a společensky velmi sledovaný a byl prvním po roce 1989. Nejvyšší správní soud tak využil tuto příležitost k tomu, aby se obecněji vyjádřil k okolnostem, za kterých může být strana rozpuštěna.

Lze tedy říci, že politické strany mají v zastupitelské formě demokracie svůj nezastupitelný význam. Zasahovat do práva sdružovat se v politických stranách lze jen na základě zákona, v zájmu veřejné bezpečnosti, bezpečnosti státu, veřejného pořádku a pro ochranu práv a svobod druhých. Zásah proto musí být pro demokratickou společnost nezbytný. Podle Nejvyššího správního soudu je rozpuštění politické strany třeba považovat za jeden z nejpřísnějších zásahů, které straně hrozí.

Nejvyšší správní soud vyjádřil několik podmínek, za jakých může být politická strana rozpuštěna. Jedná se o chování strany, které je protiprávní, představuje pro demokratický právní stát bezprostřední hrozbu a zamýšlený zásah je přiměřený sledovanému cíli, tudíž není narušena proporcionalita mezi omezením práva sdružovat se v politických stranách a zájmem společnosti na ochraně jiných hodnot⁴¹.

V řízení o návrhu na rozpuštění Dělnické strany nese vláda břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Jelikož vláda neprokázala svá tvrzení uvedená v návrhu, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že návrh se zamítá.

Z tohoto návrhu na rozpuštění Dělnické strany je zřejmé, že vláda podcenila okolnosti a důkazy, proč by Nejvyšší správní soud měl DS rozpustit. Vláda uvedla jen minimum důvodů, které na rozpuštění strany nestačily. Autor práce není zastáncem Dělnické strany, ale v tomto případě souhlasí, jak

---

⁴⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. března 2009, čj. Pst 1/2008 - 66

⁴¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. března 2009, čj. Pst 1/2008 - 66

s rozsudkem Nejvyššího správního soudu, tak s vyjádřením strany Dělnické. Na rozpuštění strany nestačí pouhé vyjádření o tom, že strana nedodrží shromažďovací zákon či porušuje veřejný pořádek. Důvody byly ve prospěch Dělnické strany neopodstatněné.

3.2 Rozpuštění Dělnické strany II

V září roku 2009 podala vláda další návrh na rozpuštění Dělnické strany. Navrhovatel v úvodu zdůraznil, že si je vědom krátké doby, která uplynula od posledního návrhu na rozpuštění strany a také od doby zamítnutí tohoto návrhu. Vláda si je jista, že v obsahu popsala všechny skutečnosti, které řádně odůvodňují návrh na rozpuštění strany.

Navrhovatel ještě před skutkovými a právními argumenty uvedl schéma tohoto podání. Jedná se o veřejné akce Dělnické strany, propojení s dalšími subjekty, program, stanovy, veřejné projevy, osobní charakteristiky představitelů strany, další významné skutečnosti osvědčující důvodnost návrhu a právní argumentace⁴².

Druhý návrh na rozpuštění DS byl napsán mnohem propracovaněji a obsah byl podložen důkazy. Návrh vláda rozepsala pro přehlednost do několika kapitol. V první kapitole s názvem „Veřejné akce Dělnické strany. Propojení s dalšími subjekty“ uvedl navrhovatel veřejné akce, kterých se představitelé strany zúčastnili. Jen minimum těchto akcí byla pořádána Dělnickou stranou, spíše se jednalo o shromáždění, na kterých měl někdo z představitelů proslov, avšak bylo zdokumentováno porušování zákona těmito jednotlivci. Byla zde také uvedena spolupráce s jinými organizacemi neformálního charakteru, jako je například Národní odpor. V návrhu byly uvedeny i některé výroky, které na těchto akcích zazněly. Navrhovatel tuto kapitolu doložil důkazy jako je znalecký posudek, Dělnické listy, policejní zprávy a výslechy policistů⁴³.

---

⁴² Návrh Vlády České republiky na rozpuštění Dělnické strany ze dne 17. září 2009

⁴³ Návrh Vlády České republiky na rozpuštění Dělnické strany ze dne 17. září 2009

Druhá kapitola nese název „Program, stanovy, veřejné projevy Dělnické strany“. Zde se návrhové zabývá vybranými programy strany a je toho názoru, že strana porušuje ústavu i zákony. Uvádí, že z programu strany je zřetelný cíl, který spočívá v odstranění demokratických základů státu. Za protiústavní návrhové považuje požadavek strany na zavedení určování národnosti obyvatel republiky a jejího potvrzení do rodných a křestních listů, rovněž i občanského průkazu. Tato přeměna by znamenala změnu Ústavy ČR. Cílem tohoto bodu programu je tedy odstranění jednoho ze základních demokratických základů státu a to rovnosti občanů. Dalším bodem strany je nesouhlas s registrovaným partnerstvím či homosexuálním manželstvím, vypovězení ilegálních přistěhovalců, omezení práv některým skupinám imigrantů a odpor vůči imigraci obecně, požadavek potrestání privatizačních podvodů a opětovného zestátnění podvodem získaného majetku bez ohledu na promlčecí lhůty⁴⁴. Dále zde návrhové uvádí projevy a články členů DS, které vytváří sociální napětí, negativní pocity a vyvolává nenávist vůči různým skupinám obyvatelstva. Tato kapitola je doložena programem a stanovy Dělnické strany, dále záznamy článků a veřejných projevů jako důkazů.

Třetí část se zabývá „osobními charakteristiky představitelů Dělnické strany“. Zde návrhové uvádí nejdůležitější členy a kandidáty Dělnické strany. Uvádí se i podrobnosti jako jsou tetování, kdo byl v minulosti odsouzen a z jakých důvodů či demonstrace kterých se zúčastnil. Všechny tyto informace jsou podloženy zprávami Policie ČR.

Čtvrtá část nazvaná „další významné skutečnosti, osvědčující důvodnost návrhu“ se zmiňuje o Ochranném sboru Dělnické strany, jehož znak tvoří podobnost se symbolikou SA. Tomu odpovídá i znalecký posudek, který říká, že „symbolika používaná Dělnickou stranou jednoznačně dokazuje ideologickou a taktickou spřízněnost strany s historickým nacionálním socialismem a novodobým nacionalismem“⁴⁵.

---

⁴⁴ Návrh Vlády České republiky na rozpuštění Dělnické strany ze dne 17. září 2009

⁴⁵ Návrh Vlády České republiky na rozpuštění Dělnické strany ze dne 17. září 2009

Poslední kapitola nazvaná „právní argumentace“ je uvedena v souvislosti s jednotlivými tvrzeními neboli důkazy. Jde o shrnutí zásadních právních argumentů, které dokazují důvodnost pro rozpuštění Dělnické strany.

U druhého návrhu na rozpuštění Dělnické strany musíme uznat, že je mnohem propracovanější než návrh první. Je zřejmé, že vláda má velký zájem o rozpuštění DS. Každý důvod má opodstatněný a u všech argumentů uvedené důkazy.

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu musí naplňovat tři základní kritéria. Zda zásah byl stanoven na základě zákona, sledoval legitimní zájem a byl pro demokratickou společnost nezbytný⁴⁶. První podmínka je zřejmá a soud se s ní nemusí zabývat. Druhá podmínka je považována za splněnou, jelikož DS svými veřejnými projevy útočí na ústavou chráněné hodnoty, jakou jsou rovnost, čest a důstojnost. Důkazy jsou v návrhu citované projevy a popisy akcí DS. Otázkou ale je, zda rozpuštění Dělnické strany je pro demokratickou společnost nezbytné. Soud i tuto podmínku odsouhlasil a označil, že stát není schopen chránit skupiny obyvatel, kteří jsou diskriminováni pro jejich rasu, etnickou příslušnost nebo sexuální orientaci před agresí a tedy není schopen zajistit práva přiznaná Listinou a Úmluvou.

Vyjádření Dělnické strany

Dělnická strana samozřejmě navrhovala návrh zamítnout. Jako živé tvrzení uvedla, že používáním pojmu národní socialismus hlásí k odkazu hitlerovského nacionálního socialismu a k participaci na činnost moderního nacionalismu. Dále Dělnická strana uvedla, že v českém právním řádu neexistuje zákon, který by zakazoval politickým stranám jejich oficiální symboliku, a proto nemá DS důvod tento symbol měnit⁴⁷ a navíc dodala, že obrázek dělníka s kladivem není jejím oficiálním logem.

DS dále popřela tvrzení, že porušuje základní principy demokracie a svobody občanů a že představuje nebezpečí pro demokratický systém a usiluje

⁴⁶ Návrh Vlády České republiky na rozpuštění Dělnické strany ze dne 17. září 2009

⁴⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2010, čj. Pst 1/2009 - 348, odst. 110

o násilný převrat. Naopak se snaží demokracii rozšiřovat a prohlubovat svobody občanů. Strana také uvedla, že všech změn chce docílit demokratickým způsobem.

Spolupráci s jinými organizacemi jako jsou například Národní odpor či Autonomní nacionalisté, popřela. Uvedla, že s těmito organizacemi nemá nic společného. K osobní charakteristice představitelů DS se strana vyjádřila tím, že „je připravena na požádání NSS doložit bezúhonnost čelných funkcionářů strany jejich výpisy z rejstříku trestů“⁴⁸. Dále se DS ohradila, že údajné podklady tajných služeb „jsou zcela protiprávní při sledování osoby bez souhlasu soudce“⁴⁹.

Vládní tvrzení, že chování strany je neuctivé, neukázněné a přiči se zásadám pokojného soužití ve společnosti a chování na veřejnosti, je pro DS nepřijatelné. Vláda tak usoudila dle skutečnosti, že DS pořádá shromáždění v lokalitách, kde žije převážně cikánské obyvatelstvo. Podle Dělnické strany každá politická strana prosazuje své principy a cíle veřejně. Nikde není uvedeno, že by se projevy a shromáždění měly konat na předem určeném místě. Strana také poukázala na chování jiných subjektů a jako příklad uvedla organizované útoky na předvolebním shromáždění ČSSD⁵⁰.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu

V závěru soud vyjádřil, že návrh posuzuje ve shodě se svojí dosavadní judikaturou. Vyslovil, že zamítnutí návrhu na rozpuštění strany by zřejmě znamenalo opakované navržení rozpuštění téhož subjektu. Soud vždy rozhoduje na základě skutkového stavu, který je tu v době rozhodnutí. Zaměřil se na vládou navrhované shromáždění a projevy DS po březnu 2009 a nemohl konstatovat snahu o změnu jejího programového směřování. Soud proto rozhodl, že program DS směřuje k odstranění demokratických základů

---

⁴⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2010, čj. Pst 1/2009 - 348, odst. 122

⁴⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2010, čj. Pst 1/2009 - 348, odst. 122

⁵⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2010, čj. Pst 1/2009 - 348, odst. 123

právního státu. Strana směřuje k potlačení rovnoprávnosti občanů a to z hlediska národnostního či sexuální orientace⁵¹.

S programovou podobností i užívanou symbolikou DS, odkazů k národnímu socialismu a organizacím, se kterými strana spolupracuje, soud dospěl k závěru, že se strana hlásí k odkazu německého nacismu. Soud také podotknul, že sympatie k německému nacionálnímu socialismu s postupem času, nikterak neklesají.

Soud uvedl, že riziko není pouze v případě když DS převezme vládu v zemi a změní celý politický systém ale také v případě „kdy je strana schopna třeba jen na lokální úrovni účinně destabilizovat stávající institucionální a právní systém, a zejména stav, kdy tak může činit či dokonce činí opakovaně a stát jen s vynaložením nepřiměřeného úsilí a prostředků garantuje ochranu práv a svobod obyvatel dané lokality“⁵². Porušování Ústavy a zákonů České republiky je oproti tomuto rozsudku spornější. Otázkou je, zda výše uvedené skutečnosti lze považovat za opravdové riziko pro demokracii.

Dělnická strana byla soudem označena jako vyznávající totalitní ideologii. Soud ale zdůrazňuje, že tato ideologie zastávaná Dělnickou stranou a jejími příznivci se rozpuštěním strany nevytratí z veřejnosti. Předseda DS konstatoval, že strana může přijít o svou značku nikoliv o své názory a v činnosti mohou pokračovat pod značkou novou. Soud si je této skutečnosti vědom a i přesto rozhodl, že Dělnickou stranu rozpouští. Dospěl k závěru, že ideologie navazující na totalitní konstrukci nacionálního socialismu představuje zlo a existující systém právních hodnot České republiky není s takovou ideologií kompatibilní. Soud proto toto rozhodnutí považoval z preventivního hlediska za nutné. Pro stranu to znamená pouze vyřazení ze soutěže politických stran, nikoliv vyřazení jejich představitelů a členů⁵³.

---

⁵¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2010, čj. Pst 1/2009 - 348, odst. 626

⁵² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2010, čj. Pst 1/2009 - 348, odst. 643

⁵³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2010, čj. Pst 1/2009 - 348, odst. 656, 657, 658

Dělnická strana se obrátila s návrhem na Ústavní soud, jelikož tvrdí, že rozhodnutí o jejím rozpuštění není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Ústavní soud rozsudek Nejvyššího správního soudu potvrdil. V usnesení uvedl, že stížnost neobsahuje nic jiného než opakování argumentů a výhrad, které byly vzneseny již v řízení před Nejvyšším správním soudem. Návrh Ústavní soud zamítl a označil jako zjevně neopodstatněný⁵⁴.

---

⁵⁴ Usnesení Ústavní soudu ze dne 27. května 2010, sp. zn. Pl.ÚS 13/10

3. SOUDNÍ PŘEZKUM A JUDIKATURA VE VĚCECH POLITICKÝCH STRAN

Příspěvek na mandát

Dne 6. června 2006 vydal Nejvyšší soud rozsudek ve věci příspěvku na mandát v případě zániku strany. Judikoval, jestliže v průběhu volebního období zanikne politická strana, které vznikl nárok na příspěvek na mandát sloučením s jinou stranou a hnutím nebo přeměnou na občanské sdružení, přechází nárok na takový příspěvek za celé volební období na jejího právního nástupce⁵⁵.

Podle § 20 odstavce 5 zákona 424/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nárok na příspěvek na mandát vzniká jestliže byl zvolen alespoň jeden poslanec nebo senátor na kandidátní listině strany nebo byl zvolen za stranu na kandidátní listině koalice ve volbách do Poslanecké sněmovny a do Senátu⁵⁶.

Ochranná lhůta před volbami

Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozhodnutím prezidenta republiky byly vyhlášeny volby na dny 5. a 6. června 2009 do Evropského parlamentu. Podle § 3 odstavce 2 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu, se za vyhlášení voleb považuje den, kdy byla rozeslána částka Sbírky zákonů, v níž bylo rozhodnutí prezidenta republiky o vyhlášení voleb uveřejněno⁵⁷. Toto rozhodnutí prezidenta republiky bylo publikováno v částce č. 15, rozeslané dne 13. února 2009. Tento den představuje z hlediska rozhodování Nejvyššího správního soudu den vyhlášení voleb.

Tato skutečnost brání v obecné rovině pozastavení či rozpuštění politické strany či hnutí dle § 15 odstavce 2, zákona č. 424/1991 Sb. V tomtéž § 15

---

⁵⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. června 2006, sp. zn. Odo 344/2005

⁵⁶ PODHRÁZKÝ, Milan. *Přehled judikatury: ve věcech voleb, referend a politických stran*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-291-4. Str. 346

⁵⁷ §3 odst. 2, zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu

odstavce 2 ale věty druhé, se tato skutečnost nevztahuje na případy, kdy je činnost strany nebo hnutí v rozporu s § 4, zákona o politických stranách.

Nejvyšší správní soud však ve své judikatuře již rozlišil uplatnění ochranné lhůty v návaznosti na možná porušení zákona, k nimž podle § 4, zákona o politických stranách může dojít. Uvedl, že činnost stran může být pozastavena i v ochranné lhůtě nebo může dojít k rozpuštění strany v případě opakovaného či trvalého chování politické strany, když intenzivně a výrazně ohrožuje svobodnou soutěž politických sil. Jedná se například o činnost směřující proti podstatným náležitostem demokratického právního státu. Naopak se ochranná lhůta může uplatnit v případě, když je straně vytýkáno porušení jiného ustanovení zákona o politických stranách a tvrzené porušení § 4, zákona č. 424/1991 Sb. má pouze doplňující význam⁵⁸.

S tímto judikátem Nejvyššího správního soudu musíme plně souhlasit. Nelze, aby v ochranné lhůtě došlo k násilnému ovládnutí politické moci či k činnosti směřující proti podstatným náležitostem demokratického právního státu trvalým či opakovaným chováním politické strany. Tohoto chování se strana nesmí dopustit ani mimo ochrannou lhůtu a proto je výše zmíněný judikát Nejvyššího správního soudu zcela na místě.

Odmítnutí návrhu na registraci politické strany podle zákona č. 83/1990 Sb.

Dne 13. listopadu 2003 vydal Nejvyšší soud rozsudek ve věci odmítnutí návrhu na registraci politické strany. Výčet subjektů, na něž se nevztahuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, obsažený v § 1 odstavce 3 zákona č. 83/1990 Sb., je taxativní a nelze jej extenzivním výkladem rozšiřovat⁵⁹.

„Podle ustanovení § 8 odstavce 1 písmene a) zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, lze odmítnout registraci v případě, že se jedná o sdružování občanů, na které se zákon nevztahuje, tj. sdružování v politických stranách a politických hnutích, sdružování k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného

⁵⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. března 2009, čj. Pst 1/2008 - 66

⁵⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. Listopadu 2003, sp. Zn. 7 A 13/2002

výkonu určitých povolání nebo sdružování v církvích a náboženských společnostech⁶⁰.

Nepředkládání výročních finančních zpráv

Dne 28. června 2000 vydal Nejvyšší soud usnesení, že je přípustné pozastavení činnosti strany z důvodu nepředkládání výročních finančních zpráv. Neplní-li strana tuto povinnost, lze pro tento důvod rozhodnout o pozastavení činnosti strany. Má-li strana ve výroční zprávě nesrovnalosti či nějaké závady, nemůže být strana z tohoto důvodu zrušena nebo pozastavena její činnost. Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích hovoří o porušování zákonů, které musí být trvalého charakteru a nevztahuje se na strany, které zákon porušily, ale na strany, které zákony porušují. Soud vychází ze skutkového stavu věci, který je tu v době rozhodnutí o pozastavení činnosti strany či jejím rozpuštění a ten je pro něj prioritní. Soud se zajímá, jestliže politická strana finanční zprávu již předložila či nikoliv⁶¹.

---

⁶⁰ PODHRÁZKÝ, Milan. *Přehled judikatury: ve věcech voleb, referend a politických stran*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-291-4. Str. 298

⁶¹ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. června 2000, sp. zn. Zp 12/99

PRAKTICKÁ ČÁST

1. HISTORIE - VZNIK A VÝVOJ ODS

Vzniku politické strany ODS předcházelo Občanské fórum, které vzniklo 19. listopadu 1989 v Činoherním klubu, kde se setkaly stovky lidí z oficiálních i neoficiálních struktur.

Politická strana ODS vznikala za radikálních okolností. Usnesení Sněmu, který se konal 23. února 1991 v Praze, rozdělil Občanské fórum na Občanskou demokratickou stranu a Občanské hnutí prostřednictvím přijetí lánských dohod. Toto usnesení se považovalo za první krok, který vedl k založení strany. Dne 4. března 1991 byl ustanoven první přípravný výbor Občanské demokratické strany v čele s předsedou Václavem Klausem, místopředsedou Petrem Čermákem a Miroslavem Mackem. Tento výbor pracoval na stanovách strany, připravoval ustanovující kongres a organizační strukturu.⁶²

Nově vzniklá strana byla zaregistrována 18. března 1991. Kongres ODS se uskutečnil 20. – 21. dubna 1991 v Olomouci, kde byly přijaty stanovy, zvoleny stranické orgány a programová prohlášení „Cesta k prosperitě“. Zvolena byla i Výkonná rada, která měla 17 členů. ODS byla charakterizována jako demokratická pravicová strana s konzervativním programem⁶³.

ODS na svém prvním kongresu uzavřela koaliční dohodu s politickou stranou KDS. V roce 1992, kdy se konaly parlamentní volby, vstoupily do voleb obě strany ve společné koalici. V roce 1992 se ODS stala členem Evropské demokratické unie, která je uskupením několika desítek pravicových stran s křesťansko-demokratickým zaměřením. Místopředsedou EDU byl zvolen Václav Klaus, který tuto funkci plní dodnes.

---

⁶² Kongres volí předsedu, místopředsedy a zástupce regionů do výkonné rady, dále členy kontrolní a revizní komise a smírčího výboru, schvaluje stanovy a jejich změny, přijímá program, rozhoduje o zrušení, rozdělení nebo sloučení strany, schvaluje pravidla pro výběr kandidátů a pro sestavení kandidátek a pravidla pro hospodaření strany.

⁶³ MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861 - 2004*. 2. díl: období 1938 - 2004. Brno: DOPLNĚK, 2005. ISBN 80-7239-179-8. Str. 1503 - 1528

V roce 1992 se konaly parlamentní volby, ve kterých koalice ODS – KDS zvítězila jak ve Sněmovně národů, tak ve Sněmovně lidu Federálního shromáždění. Václav Klaus byl pověřen tehdejším prezidentem Václavem Havlem k sestavení koaliční vlády České republiky. Kabinet sestavený Václavem Klausem vládl od roku 1992 do roku 1996 a za tuto dobu učinil zásadní reformní kroky. Státní podniky přecházely do rukou soukromníků, klesal státní dluh a pokračovalo se v uvolňování tržních mechanismů.

Snahou občanské demokratické strany bylo proniknout i na Slovensko. Výkonná rada ODS v čele s Václavem Klausem tak učinila a rozhodla o rozšíření strany na Slovensko. Zakládány byly i slovenské organizace. Dne 5. února 1992 byla ODS zaregistrována na ministerstvu vnitra Slovenské republiky. Občanská demokratická strana a Demokratická strana a jejich volební koalice byla výsledkem vstupu strany na Slovensko. Přestože se ODS na Slovensku rozvíjela celkem úspěšně, povolební situace zapříčinila, že nastal čas na vyřešení vztahů našeho národa s národem slovenským. Došlo k přátelskému rozdělení Československa, kdy nebyly narušeny vzájemné vztahy a nebyl ani narušen hospodářský vývoj v obou nově vzniklých státech. „Dne 25. listopadu 1992 na závěrečném jednání hlasovali všichni přítomní poslanci ODS ve Federálním shromáždění pro zákon, podle kterého uplynutím 31. prosince 1992 zaniká ČSFR a jejími nástupnickými státy se stávají Česká republika a Slovenská republika“⁶⁴.

V komunálních volbách v roce 1994 získala ODS absolutně nejvyšší počet voličských hlasů. V povolebních jednáních se straně podařilo získat místa primátorů a místa starostů v obcích.

ODS od roku 1991 spolupracovala s Křesťansko-demokratickou stranou, se kterou v roce 1992 vstoupila do voleb společně. Spolupráce pokračovala i v roce 1995, kdy strany podepsaly smlouvu o integraci. Spojení obou stran vešlo v platnost v roce 1996 a do voleb v tomto roce vstoupily společně. Volby v roce 1996 do Poslanecké sněmovny a Senátu vyhrála opět ODS. V tomto

---

⁶⁴ *Občanská demokratická strana* [online]. Praha: Albatros, © 1991-2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.ods.cz/>

roce byl opět Václav Klaus pověřen prezidentem k sestavení vlády, nešlo však o vládu většinovou nýbrž menšinovou, která byla závislá na toleranci opoziční strany ČSSD a vládla od roku 1996 – 1997. V období před volbami se objevily nejasnosti ohledně financování strany. Zjistilo se, že strana má problémy s totožností svých sponzorů.

Rok 1997 byl pro stranu velkým zlomem, začala se potýkat s různými potížemi a aférami, které nepůsobily příznivě navenek ani uvnitř strany. Jedním z velkých problémů bylo už zmiňované financování, kdy strana uváděla falešné sponzory či dárcy, kteří neměli motivaci stranu sponzorovat či obdarovávat. Naštěstí se straně podařilo situaci alespoň z části zvládnout. Ekonomická krize byla dalším důvodem pro vyvolání problémů uvnitř strany. Vynutila si zavedení razantních restriktivních a legislativních opatření. Postupem času se posty v ODS začaly obměňovat. Funkce Václava Klause jakožto předsedy strany i přes kandidaturu J. Rumla nadále zůstala. Začátkem roku 1998 se spustila vlna odchodů ze strany. ODS tak přišla o 20% členstva a také o část voličské podpory⁶⁵. Byla ustanovena nová strana Unie svobody, jejímž předsedou se stal Jan Ruml. Události z roku 1997 – 1998 znamenaly pro stranu prudký pokles.

Následovaly volby do Poslanecké sněmovny, kdy strana i přes krizi, kterou si prošla, získala druhé místo. Strana definitivně ukončila jednání s Uníí svobody, s Křesťanskou demokratickou unií a Československou stranou lidovou a rozhodla se tolerovat menšinovou vládu České strany sociálně demokratické. Musela být uzavřena tzv. opoziční smlouva, na jejímž základě vznikla menšinová vláda ČSSD, která byla tolerována občanskými demokraty. Strany se zavázaly k dodržování vzájemné komunikace a spolupráce v určitých bodech. Václav Klaus se tak stal předsedou Poslanecké sněmovny. ODS chtěla vystupovat jako skutečná opozice a tak se rozhodla zrealizovat sestavení stínové vlády. Začátkem roku 2000 došlo k doplnění „opoziční smlouvy“, ve které bylo uzavřeno pět dohod specifikujících další podmínky pro pokračování

---

⁶⁵ MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861 - 2004*. 2. díl: období 1938 - 2004. Brno: DOPLNĚK, 2005. ISBN 80-7239-179-8. Str. 1503 - 1528

smluvního vztahu. Pro tyto dohody bylo následně používáno označení „toleranční patent“. Ten stanovil dohody o provedení ústavních změn a změny volebního zákona a došlo ke zklidnění politické situace⁶⁶.

Při krajských volbách v roce 2000 ODS opět zvítězila. Ve volbách senátních už nebyla tak úspěšná. V roce 2001 se straně podařilo její přijetí jako první české politické strany do International Democrat Union. Jedná se o celosvětovou organizaci pravicových politických stran, ve které byl Václav Klaus zvolen místopředsedou.

Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2002, byly označeny výkonnou radou strany za neúspěch, jelikož strana skončila na druhém místě. Senátní volby v tomtéž roce znamenaly pro stranu vítězství a komunální volby taktéž úspěch. V ODS byla rozpoutána diskuze o cílech její politiky a úvahách o změně ve vedení. Václav Klaus oznámil, že už nebude kandidovat na předsedu ODS. V roce 2002 byl na kongresu ODS zvolen předsedou strany Mirek Topolánek, který je předsedou dodnes⁶⁷.

„První historické volby do Evropského parlamentu se konaly v roce 2004, ve kterých ODS zvítězila a získala 9 mandátů z možných 24. Následně vstoupila ODS do nejsilnější euro-poslanecké frakce Evropské lidové strany – Evropských demokratů“⁶⁸. I v krajských a senátních volbách tohoto roku se podařilo Mirku Topolánkovi přivést ODS k vítězství. Vítězství pokračovalo i v roce 2006, kdy se straně podařilo získat v parlamentních volbách 81 mandátů. Prezident republiky, tehdejší i nynější, Václav Klaus pověřil předsedu ODS Mirka Topolánka k sestavení nové vlády. Došlo k vytvoření menšinové vlády ODS, která nezískala důvěru Poslanecké sněmovny a od roku 2007 vládla v demisi. K sestavení nové vlády byl zmocněn opět Mirek

---

⁶⁶ *Občanská demokratická strana* [online]. Praha: Albatros, © 1991-2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.ods.cz/>

⁶⁷ VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky: Historie a současnost*. 2. aktualizované a rozšířené vydání Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. Str. 228 - 230

⁶⁸ *Občanská demokratická strana* [online]. Praha: Albatros, © 1991-2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.ods.cz/>

Topolánek, kterému se po dlouhém úsilí podařilo sestavit koaliční vládu složenou ze zástupců ODS, KDU-ČSL a SZ.

Zahájení reformy v roce 2007 bylo zásadní změnou, která učinila významné kroky v oblasti zdravotnictví, veřejných financí, sociálních věcí ale také policie. Vláda tak zavedla rovné daně a přispěla tím k zjednodušení. Posílila práva pacientů a prohloubila solidaritu s těžce nemocnými, zahájila důchodové reformy, snížení nezaměstnanosti a schválila nový trestní zákoník a nový zákon o Policii ČR.

Česká republika se v roce 2009 stala předsednickou zemí Rady Evropské unie v čele s předsedou ODS Mirkem Topolánkem. Začátek byl ovlivněn mezinárodními událostmi, jakožto přerušáním dodávek plynu z Ruska přes Ukrajinu kvůli rozepřím mezi těmito státy. Touto krizí byla poznamenána většina evropských zemí. Díky rychlému a efektivnímu jednání předsedy Rady a jeho týmu se dodávka plynu do Evropy opět obnovila. ODS tak dokázala, že je schopná jednat ve složitých situacích v rámci EU. Následovalo nečekané, to když Poslanecká sněmovna vyslovila vládě nedůvěru a to poprvé v dějinách České republiky. Následovaly série složitého jednání s cílem najít shodu na vytvoření vlády a předčasných voleb. Novým čelem vlády se tak stal Jan Fischer⁶⁹.

Nové volby do Evropského parlamentu se konaly historicky podruhé. Probíhaly ve znamení českého předsednictví v Radě EU a vládní krize způsobené vyslovením nedůvěry vládě. ODS ve volbách opět zvítězila, když stačila obhájit 9 mandátů z možných 22. Po volbách se straně a jejím dalším partnerům podařilo po mnohaletém úsilí vytvořit konzervativní a nefederalistickou frakci, která nesla název Evropští konzervativci a reformisté. V této frakci se sdružilo 55 europoslanců z 8 členských států Evropské unie. V dalším roce pak na vznik frakce navázalo založení sdružení politických

---

⁶⁹ *Občanská demokratická strana* [online]. Praha: Albatros, © 1991-2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.ods.cz/>

stran, euro-strany, Aliance evropských konzervativců a reformistů, ve které spojili své síly noví partneři a dosavadní členi ECR⁷⁰.

Kongres v roce 2010 schválil dvě změny stanov. První změna umožňovala Výkonné radě vyloučit na návrh příslušné regionální rady člena z ODS za závažné porušení povinností, které vyplývají ze stanov. Ve druhé změně šlo o delegáty Kongresu, kteří jsou jen ti poslanci a senátoři, kteří jsou členy příslušných klubů ODS.

Následovaly volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010, které se měly uskutečnit jako volby předčasné. Ústavní soud však parlamentem přijatý ústavní zákon zrušil. Došlo k politické shodě na změně Ústavy, která zakotvila možnost samorozpuštění Poslanecké sněmovny. Volby se nakonec konaly až v řádném termínu. Mirek Topolánek rezignoval na funkci předsedy a novým předsedou se stal Petr Nečas. Ten byl prezidentem republiky pověřen k vedení jednání o vzniku vlády. Následovala koaliční smlouva podepsaná ODS, TOP 09 a VV a další uzavřená smlouva o politické spolupráci mezi ODS a Mladými konzervativci⁷¹.

Občanská demokratická strana je, a v polistopadových dějinách vždy byla, nejsilnější pravicovou stranou v politickém světě. Jejím cílem je důraz na soukromé vlastnictví, snížení daní, snižování byrokracie, malý a bezpečný stát, podnikavost, zdravé veřejné finance a nezadlužená budoucnost.

---

⁷⁰ *Občanská demokratická strana* [online]. Praha: Albatros, © 1991-2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.ods.cz/>

⁷¹ *Občanská demokratická strana* [online]. Praha: Albatros, © 1991-2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.ods.cz/>

2. PRŮZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ

Tento dotazník je tvořen na základě průzkumu veřejného mínění v oblasti politických stran. Dotazovaných osob je celkem 60 a jsou rozděleny do tří věkových skupin. První skupina je věková kategorie od 18 do 30 let. Druhou skupinu tvoří osoby od 31 let do 60 let a třetí skupinou jsou osoby, které jsou ve věku od 61 let a více. Každá skupina se skládá z 20 osob. Důvodem pro rozdělení osob do věkových skupin je velice prostý. Autor je toho názoru, že mladí lidé respektive první skupina dotazovaných je dosti odlišného názoru oproti názorům skupiny třetí. Tento průzkum se snaží ukázat, jak odlišné názory na politické strany, jejich vznik a zánik a vše co se politických stran týče, mají různé věkové skupiny našeho obyvatelstva. Hlavním cílem je ukázat názory, informovanost a politický přehled vzorku obyvatel české populace.

Tabulka 2: otázka č. 1

1. Myslíte, že politické strany hrají v současné době v našem státě významnou roli?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
ANO	18 (90%)	15 (75%)	11 (55%)
NE	2 (10%)	5 (25%)	9 (45%)
Odpověď	Celkem		
ANO	44 (73%)		
NE	16 (27%)		

První otázka byla vybrána pro zjištění, jak moc jsou politické strany pro naše občany důležité. Díky této otázce zjistíme, kolik % osob sleduje politiku a ví, že bez politických stran bychom nemohli prosadit své potřeby a zájmy. V této otázce si 44 osob myslí, že současný politický systém hraje v současné době významnou roli a jen 16 osob si to nemyslí. Můžeme tedy říci, že 73% dotazovaných si myslí, že politické strany jsou pro ně důležité. Nevelký rozdíl je i v názorech věkových skupin. Nejvíce v důležitost politických stran z našeho dotazníku věří první skupina 18 – 30 let a naopak nejméně skupina třetí 60 a více let.

Tabulka 3: otázka č. 2

2. Jste spokojeni s naší současnou vládou?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
ANO	8 (40%)	3 (15%)	4 (20%)
NE	12 (60%)	17 (85%)	16 (80%)
Odpověď	Celkem		
ANO	15 (25%)		
NE	45 (75%)		

Cílem této otázky je zjistit kolik lidí je spokojeno s naší vládou. O nespokojenosti s naší vládou se vedou dlouhé diskuze a to jak v soukromém životě, tak v médiích, prostě všude, jak už jistě dobře víme. Proto nás velice zajímala odpověď našich respondentů na naši otázku. Z celkem 60 dotazovaných odpovědělo 75% záporně. Jen zbylých 25% je s vládou spokojeno. Nejvíce nespokojena je skupina od 31 – 60 let, jen 3 osoby z možných 20 odpovědělo, že je s naší současnou vládou spokojeno. U skupiny 18 – 30 let je z 20 lidí spokojeno 40%. Je znát, že tato skupina se snaží naší současné vládě ještě důvěřovat.

Tabulka 4: otázka č. 3

3. Domníváte se, že současný finanční systém politických stran respektuje základní principy, jako jsou rovnost, svoboda a veřejnost?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
ANO	10 (50%)	8 (40%)	7 (35%)
NE	10 (50%)	12 (60%)	13 (65%)
Odpověď	Celkem		
ANO	25 (42%)		
NE	35 (58%)		

Ke třetí otázce nás vedla zvědavost, jestli vůbec občané vědí, že nějaké principy jako jsou rovnost, svoboda a veřejnost, ve finančním systému politických stran existují. Odpovědi dotazovaných jsou celkem rovnoměrné. 58% z celkových 60 dotazovaných se domnívá, že současný finanční systém nerespektuje základní principy a 42% si naopak myslí, že respektuje.

Rozdílnost není ani ve věkových skupinách. Z tohoto výsledku bychom mohli dospět k závěru, že značná většina osob slyší o základních principech poprvé, tudíž jejich odpověď je spíše tipující, než názorová.

Tabulka 5: otázka č. 4

4. Přípravný výbor strany musí k návrhu na vznik strany přiložit petici s 1 000 podpisů. Souhlasíte s počtem podpisů nebo jste pro více či méně podpisů?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
Souhlasím	7 (35%)	6 (30%)	8 (40%)
Raději více	10 (50%)	12 (60%)	10 (50%)
Raději méně	3 (15%)	2 (10%)	2 (10%)
Odpověď	Celkem		
Souhlasím	21 (35%)		
Raději více	32 (53%)		
Raději méně	7 (12%)		

Autor tuto otázku položil z prostého důvodu, 1 000 podpisů v petici pro zápis strany se mu zdá velice málo. Zajímá nás, jaký mají názor na počet podpisů osoby, jimž jsme dotazník dali k vyplnění. Dotazovaní měli tři možnosti a to: Souhlasím s počtem podpisů, raději více podpisů a raději méně podpisů. Z celkových 60 dotazovaných by 32 osob bylo pro zavedení petice s více podpisy, 21 lidí souhlasí s nynějším počtem a 7 osob je pro snížení počtu podpisů. Ani v této otázce není příliš značný rozdíl názorů věkových skupin. Ale překvapilo nás, že jen 48% by zvýšilo počet podpisů. Autor je názoru, že jestliže strany při vzniku budou stále potřebovat jen 1 000 podpisů, budou se nepotřebné strany stále rozšiřovat. Stačilo by mít v České republice pouze několik dominantních stran, nikoliv spoustu malých stran, které nedominují.

Tabulka 6: otázka č. 5

5. Přejde Vám správné, že strana může být rozpuštěna v případě, že nemá demokratické stanovy?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
ANO	17 (85%)	18 (90%)	14 (70%)
NE	3 (15%)	2 (10%)	6 (30%)
Odpověď	Celkem		
ANO	49 (82%)		
NE	11 (18%)		

Touto otázkou jsme chtěli zjistit, jestli lidé souhlasí, aby politická strana mohla být rozpuštěna v případě, že nemá demokratické stanovy. Malá skupina lidí v České republice není se současnou demokracií spokojena, a proto se této skupině může zdát nesprávné, aby strana za těchto okolností mohla být rozpuštěna. Celkem 49 lidí souhlasí s tím, že strana by měla být rozpuštěna v případě, že nemá demokratické stanovy a jen 11 lidí má za to, že z těchto důvodů by strana rozpuštěna být neměla. Ve skupině od 61 let je z 20 dotazovaných 6 osob pro to, aby strana z důvodu nedemokratických stanov rozpuštěna nebyla.

Tabulka 7: otázka č. 6

6. Věděli byste, ve kterém roce byla poprvé v dějinách ČR vyslovena nedůvěra vládě?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
2009	13 (65%)	18 (90%)	13 (65%)
2005	6 (30%)	2 (10%)	7 (35%)
2000	1 (5%)	0 (0%)	0 (0%)
Odpověď	Celkem		
2009	44 (73%)		
2005	15 (25%)		
2000	1 (2%)		

Otázkou, ve kterém roce byla poprvé v dějinách ČR vyslovena nedůvěra vládě, jsme chtěli zjistit celkový přehled dotazovaných o české politice. Nedůvěra vládě byla vyslovena v roce 2009 a byl to mediálně sledovaný

zárok pro Českou republiku. Proto je pro nás velmi pozoruhodné, že pouze 73% dotazovaných vědělo, kdy nedůvěra byla vyslovena. Zbylých 25% dotazovaných odpovědělo, že nedůvěra byla vyslovena v roce 2005 a pouhé 2%, tedy jeden člověk má za to, že nedůvěra byla vyhlášena v roce 2000. Největší přehled o vyslovené nedůvěře má skupina od 31 let do 60 let, kde správný rok vědělo 18 lidí z možných 20. Zbylé dvě skupiny na tom byly o něco hůře. Na závěr bychom měli podotknout, že první nedůvěra vlády v historii České republiky byla pro naše občany šokující, ale tento rok bychom si měli zapamatovat. Autor práce je toho názoru, že v ČR druhé vyslovení nedůvěry může přijít každým dnem, jestliže se naše současná vláda nevzpamatuje a nezačne naslouchat občanům naší republiky.

Tabulka 8: otázka č. 7

7. Myslíte, že povinnost, aby strana měla sídlo na území ČR, je správné?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
ANO	15 (75%)	15 (75%)	16 (80%)
NE	5 (25%)	5 (25%)	4 (20%)
Odpověď	Celkem		
ANO	46 (77%)		
NE	14 (23%)		

Jednou ze základních povinností politických stran je, aby jejich sídlo bylo na území České republiky. Touto otázkou chceme docílit závěru, jestli lidé mají v podvědomí skutečnost, že na území ČR nemůže vzniknout žádná zahraniční politická strana anebo naopak, že česká politická strana nemůže mít sídlo v zahraničí. Tuto skutečnost si celkem uvědomuje 77% lidí z 60 dotazovaných a myslí si, že je to tak správné. Pouhých 23% si nemyslí, že je správné, aby česká politická strana měla povinnost mít sídlo na území ČR. Rozdíly nejsou ani ve věkových skupinách. Všechny tři skupiny, co se týká názoru na tuto otázku, jsou velice vyrovnané.

Tabulka 9: otázka č. 8

8. Souhlasíte s tím, že rejstřík, do kterého se zapisují všechny strany a hnutí je veřejně přístupný a kdokoliv si z něj může pořizovat opisy či výpisy?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
ANO	15 (75%)	12 (60%)	9 (45%)
NE	5 (25%)	8 (40%)	11 (55%)
Odpověď	Celkem		
ANO	36 (60%)		
NE	24 (40%)		

Touto otázkou jsme chtěli zjistit, jaký mají názor lidé na rejstřík stran a hnutí, který je veřejnosti přístupný. Zajímalo nás, jestli dotazovaní souhlasí s tím, že rejstřík je veřejný a každý si z něj může pořizovat výpisy či opisy. Celkový výsledek je, že 60% všech dotazovaných souhlasí s veřejným rejstříkem a nevidí problém v tom, aby se z něj daly pořizovat kopie či výpisy. Zbýlých 40% je opačného názoru, tedy nesouhlasí s veřejným rejstříkem stran a hnutí. Skupina 18 – 30 let a skupina 31 – 60 let převážně souhlasí s veřejným přístupem k rejstříku, ale skupina od 61 let převážně zastává názor, že tento rejstřík by veřejnosti přístupný neměl být. Autor práce nevidí problém, proč by rejstřík stran a hnutí neměl být veřejně přístupný. Žádné tajné údaje se v něm nenachází, jde pouze o název a zkratku strany, sídlo, den registrace, identifikační číslo, statutární orgán, prohlášení konkursu, vstup do likvidace, změny stanov a zrušení či pozastavení strany. Je pozoruhodné, že 40% dotazovaných nesouhlasí s tím, aby rejstřík stran a hnutí byl veřejně přístupný.

Tabulka 10: otázka č. 9

9. Komu myslíte, že podává tříčlenný přípravný výbor při vzniku strany návrh na registraci?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
Poslanecké sněmovně	11 (55%)	7 (35%)	12 (60%)
Ministerstvu vnitra	9 (45%)	13 (65%)	8 (40%)
Prezidentovi ČR	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Odpověď	Celkem		
Poslanecké sněmovně	30 (50%)		
Ministerstvu vnitra	30 (50%)		
Prezidentu ČR	0 (0%)		

Otázka číslo 9 je trochu orientovaná jako kvízová otázka. Nevíme, zda někdo z dotazovaných je členem nějaké politické strany či se stranu pokoušel zakládat, ale zajímá nás, kolik dotazovaných bude vědět, komu tříčlenný přípravný výbor strany podává návrh na registraci. Jako odpověď jsou tři možnosti, a sice Poslanecké sněmovně, ministerstvu vnitra nebo prezidentu ČR. Na odpověď, že návrh se podává prezidentu ČR, se nikdo nenechal nacytat a tuto odpověď zvolilo 0% osob. Zbylé dvě odpovědi se nám rozdělily a 50% všech dotazovaných odpovědělo, že návrh se podává Poslanecké sněmovně a 50% ministerstvu vnitra. Nejlépe na tom je skupina od 31 let, kde z možných 20 dotazovaných odpovědělo 13 osob, že návrh se podává ministerstvu. Skupina od 61 let tipovala spíše Poslaneckou sněmovnu, když z možných 20 odpovědělo jen 8 dotazovaných správně. Ze skupiny od 18 let odpovědělo z možných 20 dotazovaných 55% osob na Poslaneckou sněmovnu a 45% na ministerstvo vnitra. Výsledek, že lidé si nebudou jisti mezi Poslaneckou sněmovnou a ministerstvem vnitra se dal čekat. Dobrá zpráva ale je, že se nikdo nenechal zmást odpovědí, že návrh se podává prezidentu republiky.

Tabulka 11: otázka č. 10

10. Myslíte, že v případě sloučení politické strany s jinou stranou, jde o zánik politické strany z vlastní vůle?			
Odpověď	Skupina 18-30 let	Skupina 31-60 let	Skupina 61 a více let
ANO	18 (90%)	17 (85%)	12 (60%)
NE	2 (10%)	3 (15%)	8 (40%)
Odpověď	Celkem		
ANO	47 (78%)		
NE	13 (22%)		

Tato otázka zjišťuje, jestli lidé vnímají skutečnost, že v případě sloučení strany s jinou stranou, jde o zánik strany a to z vlastní vůle. Cílem je dospět k výsledku jestli lidé vědí, že zánik strany z vlastní vůle není pouze v případě, když se strana rozhodne samovolně rozpustit. Z celkem 60 dotazovaných se 47 osob domnívá, že v případě sloučení strany s jinou stranou jde o zánik strany z vlastní vůle. Pouhých 13 osob si tuto skutečnost nepřipouští. Skupina od 18 let a skupina od 31 let odpovídala vcelku stejně. Ze skupiny od 18 let si nemyslí, že jde o zánik strany z vlastní vůle pouze 2 osoby a ze skupiny od 31 let pouze 3 osoby. Jen u skupiny od 61 let si až 8 osob myslí, že nejde o zánik strany z vlastní vůle. Cíl této otázky byl splněn a výsledek, což je celkem 78% dotazovaných, kteří si uvědomují, že zánik strany z vlastní vůle může být i v případě sloučení strany s jinou stranou, nikoliv jen v případě samovolného rozpuštění strany.

ZÁVĚR

Strany byly v historii zezačátku potlačovány, potom ignorovány a nakonec se dočkaly svého postavení, které jim bylo garantováno běžnými zákony ve většině demokratických států.

Politické strany hrají v současné době v našem státě klíčovou roli a mají nezastupitelnou úlohu. Tato skutečnost je v celé této práci dokázána. Přesná definice pro politickou stranu neexistuje, avšak mnoho autorů se jí pokoušelo definovat. Výsledky pak poukazují na shodné znaky, které se v definicích objevují. Vždy jde o určitou skupinu lidí, která provádí realizace vlastních politických záměrů a cílů, vytváří své politické programy a jejím cílem je získat vládní moc.

Cílem mé bakalářské práce bylo analyzovat právní úpravu vzniku a zániku politických stran v ČR. V práci jsme se zabývaly podmínkami, nutnými pro vznik strany a důvody, které vedou ke zrušení strany. Došli jsme k závěru, že právní úprava vzniku a zániku stran v České republice je dostačující a umožňuje stranám svobodnou a korektní soutěž. Autor práce si ale netroufá tvrdit, že je právní úprava dokonalá a není v ní co zlepšovat. Jak už jsme se výše zmínili, náprava by byla třeba například v návrhu při vzniku strany, kdy tříčlenný přípravný výbor musí k návrhu připojit petici s 1 000 podpisy. Tento počet podpisů, je dle názoru autora práce, nedostačující.

Jelikož se v práci zabýváme právní úpravou zániku politické strany, je podstatná část práce věnována již zaniklé Dělnické straně. Na tomto příkladu jsme si připomněli, za jakých okolností může být strana rozpuštěna. V této kapitole jsme se podrobně zabývali návrhem vlády na rozpuštění strany, jejími argumenty a důkazy.

Část práce byla věnována financování politických stran a to z hlediska státního i soukromého. Z větší části jsme se věnovali státnímu financování, jelikož se nejvíce podílí na hospodaření stran.

Praktická část byla věnována Občanské demokratické straně, u níž jsme použili metodu pozorování a sledovali jsme její vznik a vývoj do současnosti. Druhou praktickou částí bakalářské práce byl průzkum veřejného mínění z oblasti politických stran formou dotazování pomocí vytvořeného dotazníku.

Cíl bakalářské práce byl splněn a byl pro nás velkým přínosem. Politické strany hrají v dnešní době klíčovou roli a domníváme se, že do budoucna budou stále více nepostradatelné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- FIÁLA, Petr a Maxmilián STRMISKA. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister a Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-71-8.
- FILIP, Jan. *Ústavní právo České republiky: Základní pojmy a instituty*. 4. opravené a dopl. vyd. Brno: DOPLNĚK, 2003. ISBN 80-7239-151-8.
- KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: RADIX, 1998. ISBN 80-86031-13-6.
- MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861 - 2004*. 2. díl: období 1938 - 2004. Brno: DOPLNĚK, 2005. ISBN 80-7239-179-8.
- PODHRÁZKÝ, Milan. *Přehled judikatury: ve věcech voleb, referend a politických stran*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-291-4.
- Pšeja, P. 2005. *Stranický systém České republiky. Politické strany a jejich vývoj 1989-1998*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.
- STRMISKA, M. a kol. *Politické strany moderní Evropy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-038-0.
- VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky: Historie a současnost*. 2. aktualizované a rozšířené vydání Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6.

Právní normy

- Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 247/1995 Sb. o volbách do Parlamentu ČR

Zákon č. 90/1995 Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny

Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu

Kvalifikační práce

ROMANOVÁ, Alena. Problematika financování politických stran. Brno, 2006. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně.

MALINOVSKÝ, Jakub. Vznik a zánik politických stran v České republice. 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita.

RYBÁŘOVÁ, Lenka. Financování politických stran v České republice. Brno, 2006. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně.

Soudní rozhodnutí, usnesení, návrhy

Návrh Vlády České republiky č.j.: MV-81103-2/VS-2008 na rozpuštění Dělnické strany ze dne 24. listopadu 2008

Návrh Vlády České republiky na rozpuštění Dělnické strany ze dne 17. září 2009

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. března 2009, čj. Pst 1/2008 – 66

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2010, čj. Pst 1/2009 – 348

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. června 2006, sp. zn. Odo 344/2005

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. března 2009, čj. Pst 1/2008 – 66

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. Listopadu 2003, sp. Zn. 7 A 13/2002

Usnesení Ústavní soudu ze dne 27. května 2010, sp. zn. Pl.ÚS 13/10

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. června 2000, sp. zn. Zp 12/99

Další zdroje

O ministerstvu financí. Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 2012-02-17].

Dostupné z:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/politicke_strany_68113.html

Občanská demokratická strana [online]. Praha: Albatros, © 1991-2012 [cit.

2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.ods.cz/>

SEZNAM TABULEK

TABULKA 1: Struktura celkových příjmů politické strany TOP 09 za rok 2010

TABULKA 2: Otázka č. 1

TABULKA 3: Otázka č. 2

TABULKA 4: Otázka č. 3

TABULKA 5: Otázka č. 4

TABULKA 6: Otázka č. 5

TABULKA 7: Otázka č. 6

TABULKA 8: Otázka č. 7

TABULKA 9: Otázka č. 8

TABULKA 10: Otázka č. 9

TABULKA 11: Otázka č. 10

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

- AECR – Aliance evropských konzervativců a reformistů
ČSSD – Česká strana sociálně demokratická
ČSFR – Československá federativní republika
ČR – Česká republika
DS – Dělnická strana
ECR – Evropští konzervativci a reformisté
EDU – Evropská demokratická unie
EU – Evropská unie
KDS – Konzervativní demokrati Slovenska
KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
NPD – Národně demokratická strana Německa
ODS – Občansko-demokratická strana
SRP-RSČ – Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa
SZ – Strana zelených
VV – Věci veřejné
ZPolS – Zákon č. 424/1991 Sb. o sdružování v politických stranách a politických hnutích

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A – VZOR DOTAZNÍKU.....	I

PŘÍLOHY

Příloha A – Vzor dotazníku

Vážený spoluobčané, studuji vysokou školu Jana Ámose Komenského v Praze, obor právo v podnikání a obracím se na Vás s prosbou o spolupráci. Tento dotazník na téma politické strany je součástí mé bakalářské práce. Cílem tohoto dotazníku je zjistit informativnost lidí v oblasti české politiky. Proto Vás prosím o anonymní vyplnění dotazníku pouze s uvedením Vašeho věku.

Děkuji, Markéta Jílková

Věk: .....

1. **Myslíte, že politické strany hrají v současné době v našem státě významnou roli?**
  - ANO
  - NE

2. **Jste spokojeni s naší současnou vládou?**
  - ANO
  - NE

3. **Domníváte se, že současný finanční systém politických stran respektuje základní principy, jako jsou rovnost, svoboda a veřejnost?**
  - ANO
  - NE

4. **Přípravný výbor strany musí k návrhu na vznik strany přiložit petici s 1 000 podpisy. Souhlasíte s počtem podpisů nebo jste pro více či méně podpisů?**
  - Souhlasím
  - Raději více
  - Raději méně

5. **Přijde Vám správné, že strana může být rozpuštěna v případě, že nemá demokratické stanovy?**
- ANO
  - NE
6. **Věděli byste, ve kterém roce byla poprvé v dějinách České republiky vyslovena nedůvěra vládě?**
- 2009
  - 2005
  - 2000
7. **Myslíte, že povinnost, aby strana měla sídlo na území ČR, je správné?**
- ANO
  - NE
8. **Souhlasíte s tím, že rejstřík, do kterého se zapisují všechny strany a hnutí je veřejně přístupný a kdokoliv si z něj může pořizovat opisy či výpisy?**
- ANO
  - NE
9. **Komu myslíte, že podává tříčlenný přípravný výbor při vzniku strany návrh na registraci?**
- Poslanecké sněmovně
  - Ministerstvu vnitra
  - Prezidentu ČR
10. **Myslíte, že v případě sloučení politické strany s jinou stranou, jde o zánik politické strany z vlastní vůle?**
- ANO
  - NE